Jaargang 108. Dingsdag, 11 September 1849. No. 73.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijoegsel.

AANBESTEDING VAN

TURF EN BRANDHOUT VOOR HET RAADHUIS.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken bij inschrijving, ten dienste van het RAADHUIS, aan te besteden de levering van:

1. 600 Ton BAGGER TURF.
2. 800 Ton HARDE ZWARTE TURF.
3. 800 Ton LANGE ZWARTE GESTOKEN TURF, mitsgaders:
4. 10,000 Stuks BERKEN BRANDHOUT.

De Voorwaarden van levering zullen van heden ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl tot MONSTER van iedere soort van TURF 15 Turven en van het BRANDHOUT 15 Houten in een' Zak of Mand vóór of op den ... September aanstaande ter Stads Secretarij moeten worden bezorgd; zullende bij *ieder* Monster een afzonderlijk inschrijvingsbriefje moeten worden overgelegd, van buiten voorzien van dezelfde merken als het Monster.

GRONINGEN, 27 Augustus 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris in het Kanton *Pekela*, ten overstaan van den RENTMEESTER der STADS VEENEN en *Ter Apel*, op DONDERDAG, den 20sten September 1849, des morgens presies te 10 uur, ten Huize van den Logementhouder R. G. KOOPS, te *Nieuwe Pekela*, publiek, aan den meestbiedenden, in zes perceelen, te verkoopen: de **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar in de *Pekela* gegraven is.

De Voorwaarden van dezen Verkoop zullen vier dagen tevorens ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

GRONINGEN, 10 September 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door den Heer **J. DE BLÉCOURT**, Notaris in het Kanton *Zuidbroek*, residerende te *Wildervank*, ten overstaan van den RENTMEESTER van de STADS VEENEN en *Ter Apel*, op VRIJDAG, den 21sten September 1849, des morgens precies te tien uur, ten Huize van den Verlaatsmeester E. B. DRENTH, te *Stads-Kanaal*, publiek, aan den meestbiedenden, in twaalf perceelen, te verkoopen: de **STADS VIERDE TURF**, welke dit jaar op het *Stads-Kanaal* gegraven is.

De Voorwaarden van dezen Verkoop zullen vier dagen tevorens ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

GRONINGEN, 10 September 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de **STEMBILJETTEN** voor de KEUZE van **TWEE KIEZERS**, ter vervulling der BUITENGEWONE VACATURES in het KIEZERS-COLLEGIE, ontstaan door het overlijden van de Heeren Mr. H. O. FEITH en Jonkheer Mr. R. GOCKINGA, H.z., overeenkomstig art. 12 van het Reglement voor het Bestuur dezer Stad, alsmede het Koninklijk Besluit van den 24sten December 1829, no. 79, op MAANDAG, den derden September aanstaande, en eenige volgende dagen, aan de Huizen der Stemgeregtigden zullen worden rondgebragt; zijnde op die Biljetten vermeld de NAMEN van de PERSONEN, die reeds Kiezers zijn, en voorts daarbij gevoegd eene NAAMLIJST der PERSONEN, die de vereischten bezitten om tot KIEZER te worden benoemd.

En opdat niemand onkundig moge blijven van hetgeen hierbij in acht moet worden genomen, zoo worden aan een ieder, wien zulks aangaat, bij deze herinnerd de hierop betrekkelijke artikelen **2**, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**, **10**, **13**, **14**, **17** en **18** van het Reglement voor het Bestuur dezer Stad, die te dien einde achter deze Notificatie zijn geplaatst; — terwijl wijders ter kennis van de Ingezetenen wordt gebragt, dat, ingevolge het 12de artikel van meergemeld Reglement, de LIJST, behelzende de NAMEN der PERSONEN, die de vereischten bezitten om tot KIEZER te worden benoemd, zoowel als de LIJST der STEMGEREGTIGDEN, van DINGSDAG, den 21sten dezer maand, des voormiddags van tien tot één uur, ter Stads Secretarij ter visie zullen liggen, ten einde aan een' ieder die vermeenen mogt ten onregte daarvan te zijn afgelaten, of andere aanmerkingen daarop mogt hebben, gelegenheid tot beklag te geven.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve worden gedrukt en aangeslagen en in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 16den Aug. 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

Over de stemgeregtigden en de wijze, waarop het stemregt uitgeoefend wordt.

Art. 2. Voor stemgeregtigden worden gehouden zij, die, ten minste gedurende het laatst verloopen jaar, ingezetenen der stad, of van derzelver grondgebied geweest, en nog werkelijk op het oogenblik zelve ingezetenen daarvan zijnde, den ouderdom van 23 jaren hebben vervuld, jaarlijks in de veponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, en het patentregt, betalen niet beneden de dertig guldens, aan de wettelijke verpligtingen aangaande de Nationale Militie, naar aanleiding der Grondwet op hen gelegd, tot op het oogenblik toe hebben voldaan, en niet vallen in de termen van uitsluiting, bij het volgende artikel bepaald.

Art. 3. Van de uitoefening van het stemregt zijn uitgesloten zij, die in dienst zijn, of pensioen genieten van eenige vreemde Mogendheid, buiten autorisatie des Konings; die zich in staat van geregtelijke interdictie bevinden, alsmede die, aan welken geregtelijk een raadsman is toegevoegd; die in staat van faillissement zijn; die cessie van hunne goederen gedaan hebben; die een crimineel vonnis hebben ondergaan, door geene nadere uitspraak of beslissing krachteloos gemaakt; die ten tijde van de stemopneming nog in staat van criminele beschuldiging zijn.

Art. 4. In de beoordeeling der al of niet bevoegdheid tot uitoefening van het stemregt, naar gelang der betaald wordende jaarlijksche som in de bovengemelde belastingen, zal alleen in aanmerking worden genomen het montant, waarop men in die belasting is aangeslagen, onverschillig, of de goederen in de stad zelve, of elders binnen het Rijk gelegen zijn, en of de daarvoor te betalen belasting al of niet in eene andere gemeente wordt voldaan; zullende echter diegenen, welke derzelver belastingsbetaling in eene andere gemeente ten dezen zullen willen doen gelden, verpligt zijn, om daarvan vooraf aan het Stedelijk Bestuur kennis te geven en, des gevorderd, aan dat Bestuur de bewijzen van die betaling te vertoonen.

Art. 5. De belasting wegens panden, in compagnieschap bezeten, opgebragt wordende, zal aan ieder' eigenaar voor zijn aandeel worden toegerekend, mits de personen, welke daaruit hunne stemgeregtigdheid of bevoegdheid tot het kiezerschap zouden willen ontleenen, werkelijk als mede-eigenaars van zoodanige panden op de registers der Ontvangers van de directe belastingen bekend staan.

Art. 6. Wat aangaat het bedrag van belastingen wegens verhuurd wordende huizen, of andere eigendommen, waarvoor de eigenaars zijn aangeslagen, doch door de huurders aan hen restitutie geschiedt, zal dit bedrag onder de opbrengst der eigenaren blijven, als alleen daarvoor bij de Ontvangers bekend staande.

Art. 7. Zij, welke gehuwd zijn, hetzij in gemeenschap van goederen, of daar buiten, met vrouwen, die de bepaalde som in de bovengemelde belastingen opbrengen, zullen, ofschoon ter zake van hunnen eigen aanslag niet bevoegd, niettemin ter uitoefening van het stemregt worden toegelaten, wanneer zij de overige vereischten in zich vereenigen; zoo als ook de vader van een minderjarig kind, hetwelk de bepaalde som in de belastingen opbrengt, wanneer hij uit eigen aanslag niet reeds tot het stemregt mogt bevoegd zijn, tot de uitoefening van hetzelve zal toegelaten worden, indien hij de overige vereischten bezit; hetwelk even zeer het geval zal zijn ten opzigte van een' meerderjarigen zoon, of eenen der meerderjarige zoons van eene moeder-weduwe, welke zich in gelijk geval bevinden mogt.

Art. 8. Zoodanige moeders-weduwen, welke verlangen zouden, dat die uitoefening geschiede, zullen verpligt zijn, dengenen van derzelver zoons, door wien zij, bij voorkomende gelegenheden, de uitoefening tot wederopzegging toe zouden begeeren verrigt te hebben, aan het Stedelijk Bestuur kenbaar te maken, om daarvan de noodige aanteekening te kunnen houden tot narigt, terwijl het voorschreven Bestuur de moeders-weduwen, voor zoo verre die aan hetzelve mogten bekend zijn, of door hetzelve ondersteld worden in de termen te dezen te verkeeren, met de vorenstaande bepaling zal bekend maken.

Art. 9. Het zal onverschillig zijn, of de opgegevene zoon gehuwd of ongehuwd is, en al of niet bij de moeder-weduwe inwone, mits hij den ouderdom van 23 jaren vervuld hebbe, en alle verdere vereischten (dat omtrent de belasting-betaling alleen uitgezonderd), in de stemgeregtigden gevorderd wordende, bezitte, voor zoo verre hij namelijk niet reeds uit eigen hoofde het stemregt uitoefent, daar er door éénen persoon niet meer dan ééne stem kan worden uitgebragt.

Art. 10. De zes voorgaande artikelen zijn ook tot de bevoegdheid, om tot het kiezerschap te worden benoemd, toepasselijk, behoudens de verdere vereischten der kiezers, volgens de bepaling van art. 23 van dit reglement.

Art. 13. Elk stemgeregtigde vult in het bekomen biljet in de namen der personen, welke hij tot Kiezers stemt, genomen uit hen, die de vereischten bezitten, en in zoodanigen getale, als er Kiezers worden vereischt; welk biljet door hem eigenhandig onderteekend, en voorts behoorlijk gesloten wordt.

Art. 14. De stemgeregtigden, welke hunne naamteekening niet mogten kunnen schrijven, doen de invulling van het biljet door een' ander' verrigten, en doen voorts onder hetzelve, door den wijkmeester hunner buurt, den commissaris van policie, of een ander publiek persoon verklaren, dat de invulling overeenkomstig hunne opgaaf is geschied.

Art. 17. Bij het nazien en opnemen der stemmen, zal hoegenaamd geen regard worden geslagen op de biljetten, welke of niet eigenhandig onderteekend, of niet ingevuld en geverifiëerd, op den voet van art. 14, of niet behoorlijk gesloten mogten gevonden worden; terwijl in geene aanmerking zullen worden genomen stemmen, uitgebragt op personen, welke de vereischten niet hebben om tot Kiezers benoemd te worden; gelijk mede niet de stemmen, welke niet duidelijk genoeg eenen zekeren en bepaalden persoon mogten aanwijzen, hoezeer zoodanige biljetten voor het overige zullen worden aangenomen, indien die anderzins mogten regelmatig zijn.

Art. 18. Indien in eenig biljet op meer personen stemmen mogten uitgebragt zijn, dan het getal der te verkiezene bedraagt, zullen alleen in aanmerking genomen worden de eerstgenoemden in zoodanig biljet, tot het getal als er vereischt wordt, terwijl, wanneer een biljet minder stemmen mogt bevatten, dan er worden vereischt, zulks niet beletten zal, om de uitgebragte stemmen in dit biljet toe te rekenen aan de personen respectivelijk, die daarbij zijn opgegeven, zoo het biljet anderzins in orde is, en aan de bepalingen van dit reglement voldoet.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen en van degenen, wie zulks verder mogt aangaan, dat de RAAD, in aanmerking nemende, dat de ondervinding den hoogst nadeeligen invloed van het KERMISHOUDEN op het voortduren en de uitbreiding der Cholera heeft aangetoond, — het raadzaam heeft geacht, naar het voorbeeld van andere Steden, en overeenkomstig het Advijs van de Plaatselijke Geneeskundige Commissie, en het eenparig gevoelen van al de Geneesheeren te *Groningen*, te besluiten, dat de ***Kermis***, welke op den **17**den der maand September dezes jaars invalt,

NIET zal worden gehouden.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 13den Aug. 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

De **BETAALMEESTER** in het *Arrondissement Groningen* geeft kennis, dat, gedurende deze maand, ten zijnen Kantore kunnen worden ontvangen de TRAKTEMENTEN over de derde drie maanden 1849, aankomende de AMBTENAREN, onder de verschillende Departementen van Algemeen Bestuur behoorende, de HOOGLEERAREN, PREDIKANTEN, PASTOORS, ONDERWIJZERS, enz.; desgelijks voor de belanghebbenden, buiten de Stad woonachtig, ten Kantore van de Heeren ONTVANGERS DER DIREGTE BELASTINGEN HUNNER GEMEENTE.

GRONINGEN, 7 September 1849.

RENGERS.

CHOLERA.

GRONINGEN, 10 September. Van af den 6den tot den 10den September vindt men op de door de geneesheeren ingezonden lijsten als door de Cholera aangetast 19, hersteld 20, overleden 10.

Namens de Plaatselijke Geneesk. Commissie:
W. C. VAN MESDAG,
Secretaris.

SPANJE.

CADIX, 13 Augustus.

Laatstleden Maandag, den 6den Augustus, des namiddags te 5 uur, is hier binnengeloopen het stoomschip *Willem I*, kapit. *Savert*, komende van Lissabon, hetwelk die plaats den vorigen dag 's morgens te 9 uur verlaten had. Aan boord van hetzelve bevond zich H. K. H. Prinses *Marianne* der Nederlanden en haar gevolg. H. K. H. heeft hier alle vorstelijke eerbewijzen, welke men aanbood, geweigerd. Onder het geleide van den Nederlandschen consul heeft H. K. H. deze sierlijke en zindelijke stad bezigtigd. Den volgenden dag, den 7den Augustus, 's morgens te 11 uur, verliet H. K. H. deze stad om de Guadalquiver op te varen en Sevilla te bezoeken, in welke stad, niet alleen de schoonste van Andalusië, maar van geheel Spanje, het reisgezelschap des namiddags te 6 uur aankwam. Ook daar werd uit naam van H. K. H. aan de aanzienlijke deputatie, bestaande uit den gouverneur, den generaal en meer anderen, het verzoek, te Cadix gedaan, herhaald om onopgemerkt te blijven. Drie dagen heeft H. K. H. aldaar vertoefd en het merkwaardige bezigtigd, onder anderen de zoo prachtige *Kathedrale* kerk en de *El Kazar*, het paleis; welke gebouwen deels van Moorschen, deels van Christelijken oorsprong zijn. Onder geleide van eenige hoogleeraren werden de ruïnen van Hispalis, de geboortestad van drie Romeinsche Keizers, *Trajanus*, *Hadrianus* en *Theodosius*, bezocht. Den 11den is H. K. H. in deze stad teruggekeerd. Onder het geleide van den consul, woonden gisteren ds. *van Senden*, med. dr. *Richard* en de secretaris *van Rossum* een luisterrijk stierengevecht bij te San Marie. Het amphitheater bevatte meer dan 12,000 toeschouwers. Tien stieren verschenen er, allen zijn gevallen, nadat zij vijfentwintig paarden in den strijd hadden gedood. — Morgen vroeg vertrekt H. K. H. naar Malaga, van daar per rijtuig naar de oude Moorsche stad Grenada. Van Malaga wordt regelregt koers gezet naar Palermo; aldaar zal men eenige dagen vertoeven, daarna Messina aandoen, om dan onafgebroken naar Joppe te stoomen. Het geheele reisgezelschap verkeert in den besten welstand; allen zijn gezond en opgeruimd en vol verlangen het Heilige Land te betreden.

ITALIE.

Staat der zaken in Rome.

— Nopens den ongunstigen staat van zaken in Rome, vindt men ook belangrijke bijzonderheden in den volgenden brief van den president der Fransche Republiek aan kolonel *Ney*, die voorkomt in het *Journal des Débats* van den 7den dezer: „*Parijs*, 18 *Augustus*. Mijn waarde *Ney!* De Fransche republiek heeft geen leger naar Rome gezonden om de Italiaansche vrijheid te onderdrukken, maar integendeel om haar te regelen, door haar voor hare eigene buitensporigheden te behoeden en haar een' vasten grondslag te geven, door op den pauselijken troon dien vorst weder te plaatsen, die het eerst zich aan het hoofd der beweging had gesteld, voor alle nuttige hervormingen. Ik verneem met leedwezen, dat de welwillende bedoelingen van den H. Vader gelijk ook onze werking vruchteloos blijven, tegenover vijandige hartstogten en invloeden, welke de terugkomst des Pausen zouden willen gronden op verbanning en dwingelandij. Zeg van mijnentwege aan den generaal, dat hij in geen geval mag toelaten, dat onder bescherming der driekleurige vlag eenige daad geschiede, welke den aard onzer interventie zou kunnen doen miskennen. De wereldlijke magt van den Paus kan mijns inziens hervat worden op de volgende voorwaarden: Algemeene amnestie verleenen; het bestuur in handen van leeken stellen; het Code Napoleon en eene vrijzinnige regering invoeren. Ik heb mij zeer beleedigd gevoeld bij de lezing van de proclamatie der drie kardinalen, waarin geene melding wordt gemaakt van den naam van Frankrijk of van hetgeen onze dappere soldaten hebben geleden. Elke beleediging onzer vlag of aan de Fransche uniform aangedaan, treft mij diep. Beveel den generaal wel aan, dat hij doe weten, dat indien Frankrijk zijne diensten niet verkoopt, het ten minste eischt, dat men het dank wete voor zijne opofferingen en zijne interventie. Toen onze legers Europa doorkruisten, lieten zij ten bewijze van hunnen doortogt na, de vernietiging van de misbruiken der feodaliteit en de kiemen van de vrijheid. Men zal niet mogen zeggen, dat in 1849 een Fransch leger in een' anderen zin heeft kunnen handelen en andere uitkomsten te weeg brengen. Verzoek den generaal, het leger in mijn' naam dank te zeggen voor zijne edele houding. Ik heb vernomen, dat het stoffelijk zelfs niet behandeld werd gelijk het zulks verdiende. Ik hoop, dat hij onverwijld dezen staat van zaken zal doen ophouden. Niets moet worden verzuimd om onze troepen behoorlijk te huisvesten. Ontvang de verzekering mijner vriendschap. *Lodewijk Napoleon Bonaparte.*"

Deze belangrijke brief is niet alleen openbaar gemaakt door het *Journal des Débats*, maar zelfs ook door den officieëlen *Moniteur*. Dat ze evenzeer te Parijs als te Rome veel indruk heeft gemaakt, spreekt van zelve. Alleen blijft de vraag over, of het kabinet kennis heeft gedragen van den inhoud? Het *Journal des Débats* twijfelt er niet aan; het zegt: „het schijnt ons onmogelijk, dat die onbekend „is gebleven aan het kabinet, en wij moeten hem beschouwen, als een stuk van de Fransche regering uitgegaan." Is dit zoo, dat is het stuk te gewigtiger.

Aan de beurs keurde men de taal van den president goed, en men meende, dat de Paus het wel niet tot het uiterste zou laten komen.

— Het half-officiële Napelsche dagblad *il Tempo*, hetwelk gehouden wordt voor het orgaan der partij aan wier hoofd de kardinaal *Antonelli* staat, en die te Gaëta een' grooten invloed schijnt uit te oefenen, laat zich op de volgende, in meer dan één opzigt opmerkelijke wijze uit omtrent den generaal *Oudinot*:

„De generaal *Oudinot* keert naar Frankrijk terug en niemand kan vooronderstellen dat hij bij zijne regering in ongenade is gevallen, daar hij zijne zending met eene zorg en ijver vervuld heeft, waarvoor men hem dank moet weten, want hij is nooit van de instructiën afgeweken, die hij ontvangen had. Dank zij deze loyale onderwerping aan de bevelen van den Paus, heeft hij eene weifeling weten goed te maken, waartoe hij ten gevolge zijner moeijelijke stelling vervallen was; en na Rome vermeesterd te hebben, heeft hij alleen het wettig gezag gehoorzaamd, voor hetwelk hij gestreden had.

„En het was ook niet wel anders mogelijk; want wie kon de behoeften des volks en van het oogenblik beter kennen dan de Heilige Vader en zijne raadslieden? Te dien opzigte heeft de Fransche regering zelve niet altijd alle dwaling kunnen vermijden. Daarom heeft zij dan ook, wel verre van den generaal *Oudinot* te berispen, steeds al zijne handelingen goedgekeurd, en zal hem voorzeker terstond na zijne terugkomst de sprekendste bewijzen van die goedkeuring geven."

— Volgens de *Concordia* van Turijn, heeft de Paus aan den generaal *Oudinot* het grootkruis der Pius-orde in briljanten toezonden. Het stedelijk bestuur van Rome heeft eene medaille ter zijner eere doen slaan, en op een' steen in het kapitool een opschrift aan hem gewijd.

In de proclamatie door generaal *Rostolan*, den opvolger van *Oudinot*, uitgevaardigd, zegt hij, onder anderen: „De zending, „welke de Regering aan onze wapenen heeft toevertrouwd, *is* „*nog niet ten einde gebragt*. Het leger blijft de stad en de kantonnementen bezet houden. De stelling van het leger, die tot „nog toe in zekeren zin *voorloopig* was, zal gewijzigd worden

„*naar hetgeen de behoeften eener meer duurzame bezetting vereischen.*" — Door deze woorden wordt het gerucht eenigzins waarschijnlijk, volgens hetwelk, — aangezien de Fransche Regering bepaaldelijk aan den Paus voor zijne onderdanen vrijzinnige instellingen gevraagd, en de Pauselijke Regering ze even stellig geweigerd heeft, — den Franschen opperbevelhebber te Rome gelast zoude zijn, „aan de kardinalen het bestuur te Rome *wêer te ontnemen.*"

— Alhier is eene vergadering van leden van alle kerkelijke genootschappen, door toedoen der Jezuïten belegd, waarin zal worden voorgesteld, „om, tot verligting van de lasten der Romeinsche bevolking, aan de pauselijke schatkist eene som van omstreeks *f* 8,000,000 te schenken, te vinden uit den verkoop van geestelijke goederen."

— Men schat de goederen van de Lombardijsche vlugtelingen, welke niet begrepen zijn in de algemeene amnestie, op eene waarde van 120 millioen franken. Deze goederen zijn door de Oostenrijksche Regering verbeurd verklaard.

VENETIË

De dictator *Manin* heeft de kapitulatie van Venetië aan het volk bekend gemaakt, met eene schoone rede, waarin hij o. a. zeide: „Wat er ook gebeuren moge, zegt: *deze man heeft zich bedrogen;* — maar zegt nooit: *deze heeft ons bedrogen.* Ik heb nooit iemand bedrogen; ik heb mij nooit eene illusie voorgesteld, welke ik niet geloofde; ik heb nooit gezegd, dat ik hoopte, als die hoop niet in mij was."

[Een en ander kunnen alle volksleiders van 1848 en 1849 waarlijk niet zeggen!]

— Men zegt, dat de generaal *Hess* berekend heeft, dat de belegering van Venetië 10,000 dooden, 15,000 zieken en gekwetsten en een millioen aan oorlogsmateriëel gekost heeft. Meer dan een millioen zal er noodig zijn om de schade aan vesting en gebouwen te herstellen. Buitendien heeft men berekend, dat door de belegeraars 110,000 projectielen en 13,000 centenaars kruid zijn verschoten.

PIËMONT.

De Kamer der afgevaardigden te Turin, den 31sten Augustus, heeft een subsidie goedgestemd voor de Italiaansche vlugtelingen, en tevens het besluit genomen, „*dat zij zich alle opofferingen zal getroosten ter handhaving van de Italiaansche goede zaak*, welke zij blijft voorstaan, en waarvan zij het natuurlijk middelpunt uitmaakt."

DUITSCHLAND.

Staat der zaken in Hongarije.

De *Lloyd* verhaalt het volgende sprookje: „De te Arad bevelvoerende veldmaarschalk had aan de Joodsche gemeente eene buitengewone belasting opgelegd. De Christenen verklaarden, dat zij lief en leed met hunne Israëlietische broeders wilden deelen, en verzochten, dat men hen in gelijke mate in de belasting liet deelen. Over deze echt Christelijke daad getroffen, heeft het grootste gedeelte der Joodsche gemeente zich laten doopen."

— Een der bladen maakt de opmerking, dat tot dus ver geen der Hongaarsche legerhoofden zich aan de Oostenrijkers heeft willen overgeven, met uitzondering van *Deseuffy* en graaf *Leiningen.* Een van hen werd op bevel van *Haynau* opgehangen, de andere gefusilleerd, al de overigen hebben elke kapitulatie met de Oostenrijkers vermeden en zich aan de Russen overgegeven.

— Het lot van *Görgey* houdt de algemeene aandacht steeds bezig. Dat hem genade werd geschonken — [zoo als wij reeds hebben berigt] — is zeker. Minder zeker schijnt het nog, waar hij zal blijven.

[Het blijkt uit onderscheidene omstandigheden, dat Rusland grooten prijs stelde op *Görgey's* onderwerping. — Had Oostenrijk hem niet *onvoorwaardelijk* begenadigd, dan zou hij in Rusland eene schuilplaats hebben gevonden.]

— Volgens geloofwaardige berigten uit Arad, van den 28sten Aug., was de adjudant generaal graaf *Grünne* uit die stad teruggekeerd. *Görgey* zoude naar Stiermarken vervoerd worden door den overste *Andrassy.* — De veldmaarschalk *Paskewitsch* had Grootwardein verlaten en is den 27sten te Krakau aangekomen. Het Russische leger keerde met verhaasten marsch naar Polen terug. De baron *Haynau* is voor eenigen tijd naar Weenen teruggekeerd, om aan de beraadslagingen over de bevrediging van Hongarije deel te nemen.

— Over den staat der onderhandelingen met Komorn verneemt men, dat het berigt, in de vesting verspreid, „dat te Arad het krijgsgerigt zitting hield en onderscheidene Magyaarsche hoofden vonnisde," de oorzaak is dat de chefs der troepen nog niet naar eene kapitulatie wilden luisteren. — Daar echter, op bevel des Keizers, de insurgenten voor den gewonen krijgsraad moeten te regt staan, en dit bevel nu ook aan het garnizoen van Komorn is bekend gemaakt, mag men er op rekenen, dat het zich vóór den 4den September zal onderwerpen.

— Onder dagteekening van den 3den September heeft de Keizer van Rusland de volgende dagorder aan zijn leger uitgevaardigd:

„Kinderen! God heeft uwen ijver, moed en volharding „gezegend. Kinderen! gij hebt uwen pligt betracht en de „opstand is bedwongen. Waar de vijand zich vermande, „om ulieden af te wachten, hebt gij gezegevierd, en, den „vijand vervolgende, aan het einde een zeldzaam schouw„spel beleefd. Geheel de vijandelijke legermagt heeft de „wapenen nedergelegd en zich aan uwe genade onderwor„pen. Binnen twee maanden hebt gij 150 vanen, 400 stuk„ken geschut vermeesterd, en hebben 80,000 opstandelingen „zich onderworpen. Eere en roem voor ulieden en voor „uwe dappere aanvoerders. Gij hebt u, als altijd, den „roem van het zegevierend leger aller Russen waardig be„toond. Ik dank u en ieder uwer in 't bijzonder. Ik ben „over u tevreden, en verhoovaardig mij op ulieden."

[Het is opmerkelijk, dat in deze dagorder in het geheel geene melding wordt gemaakt van de Oostenrijkers.]

— Volgens bijzondere brieven uit Pesth, is aldaar in de laatste dagen van den opstand schrikkelijk gelogen, en toch nooit zoo erg of het werd geloofd, zelfs door zoogenoemde beschaafde menschen, ambtenaars, professoren, doctoren, enz. Nu heette het: „200,000 Turken zijn tot hulp van Hongarije in aantogt!" Dan: „officiële tijding! Frankrijk heeft Oostenrijk den oorlog verklaard."

Vervolgens: „*Palmerston* zond eene nota aan Oostenrijk, waarin geëischt wordt: betaling van alle oorlogskosten aan Hongarije; overgave van Triëst voor den Hongaarschen zeehandel en nog 6 andere belangrijke punten!"

Een spotvogel riep, punt 8: *Palmerston* geeft vrijheid om binnen 6 maanden eene nieuwe revolutie aan te vangen.

Deak, Maart-minister in 1848, wees onlangs *Kossuth* op diens gevaarlijke positie, en kreeg tot antwoord: wat wilt gij dan toch? — *wij* slaan de keizerlijken overal en trekken ons dan terug. „Vriend!" hernam *Deak* — „ik zou liever zien dat *zij* ons overal versloegen en dan telkens retireerden."

Een boer vroeg aan een republikeinsch Hongaarsch soldaat: „wat is toch republiek?" en kreeg deze oplossing: „geen Koning en dubbel traktement."

WEENEN, 5 September.

De reorganisatie van Hongarije en Italië houdt de Oostenrijksche Regering thans bezig; zij heeft hare groote veldheeren, die de monarchij hebben helpen behouden, te zamen geroepen om hunnen raad in te nemen, — eene keuze van raadslieden, die velen geene verzoenende, noch vrijzinnige besluiten doet verwachten.

— Met den dag van gisteren is de aan Komorn verleende wapenstilstand afgeloopen. Tot op dit oogenblik heeft men nog geene tijding van de onderwerping dier vesting. — Volgens de laatste berigten was de vesting Peterwardein op het punt, om zich aan de Russen te onderwerpen.

De kommandant van Komorn, Klapka, heeft verklaard ziek te zijn en hij neemt geen verder deel aan de beraadslagingen van den in die vesting gevormden krijgsraad. Men schijnt wederom minder geneigd om zich over te geven. Een Russisch korps van 20.000 man is naar die plaats in aantogt.

BERLIJN, 6 September.

Men is hier zeer verlangende om den uitslag te vernemen van de te Linz gehoudene bijeenkomst tusschen den Koning van Wurtemberg, den aartshertog Rijks-bestuurder en den minister *Schwarzenberg.* Men meent, dat deze bijeenkomst ten doel heeft gehad om Oostenrijk tot toegeeflijkheid in de Duitsche zaak te stemmen.

Van den 7den. Gisteren zijn de beraadslagingen in de Tweede Kamer begonnen over de Duitsche kwestie. Eenige leden hebben over het belang der zaak gesproken. De heer *Becherath* was voor de aanneming van het voorstel der commissie. Anderen wilden Oostenrijk niet uitsluiten. *Dunker* zeide:

„Het is zeldzaam, dat eene groote Duitsche stam eerst beraadslagen moet, of er één Duitschland bestaat, of dat het bij de uitspraak van *Napoleon* blijft: *Ik ken geen Duitschland, maar slechts een Pruissen, Beijeren, Saksen, enz.*" Het streven naar een éénig Duitschland is geen revolutionair, socialistisch denkbeeld, het is de natuurlijke drang naar kracht, naar afscheiding van het oude. Dit streven is nationaal. Overmagtige krachten staan aan onze grenzen in 't Oosten en Westen. Wij moeten ons in staat stellen deze met vereenigde krachten het hoofd te kunnen bieden. Het is de staatkunde van *Frederik den Grooten*, welke wij moeten navolgen. Het oogenblik is dringende, welligt het laatste. Laten wij bedenken dat de Slawen zich voor het volk der toekomst beschouwen. De bondstaat is ook noodzakelijk voor de constitutionele ontwikkeling."

De verdere beraadslaging is op morgen bepaald.

— In de Tweede Kamer was heden aan de orde van den dag de voortzetting der discussie over het rapport der commissie voor de Duitsche kwestie.

Ter stemming overgaande, werden de twee eerste voorstellen der commissie: *ratificatie van het ontwerp van den 26sten Mei en ondersteuning van het ministerie ten aanzien der Duische zaak*, met 291 tegen 3 stemmen, en het derde: *de wijziging van art.* 111 *in den geest als zulks verlangd wordt door de eerste kamer*, op voorstel van *Camphausen*, met 221 tegen 73 stemmen *aangenomen.*

FRANKFORT, 6 September.

De te Keulen zitting houdende regtbank heeft dezer dagen een vonnis geveld, waarbij de belangrijke vraag, of het Duitsche Parlement, tijdens het te Stutgardt vergaderd was, als wettig bestaande moet worden beschouwd, *bevestigend* is beantwoord. Deze vraag is ter sprake gebragt bij de vervolging van een lid dier vergadering, wegens door hem als zoodanig gepleegde handelingen. — Tegen dit vonnis is hooger beroep aangeteekend.

— In den avond van den 3den Sept. werd te Manheim het negende doodvonnis tegen zekeren *Jacobi* voltrokken.

— De Rijksbestuurder en de Prins *van Pruissen* zullen overmorgen gezamenlijk eene groote revue over het garnizoen en een gedeelte der in den omtrek liggende troepen houden. Tusschen beide vorsten heerscht de beste verstandhouding.

HAMBURG, 6 September.

De dagbladen van Sleeswijk en Holstein zijn vol verklaringen en protesten der geestelijken en ambtenaren in het hertogdom Sleeswijk, die weigeren het overeenkomstig het wapenstilstands-verdrag ingesteld voorloopig bestuur te erkennen.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 5 September.

Gisteren ochtend is in zijne woning nabij Liverpool een van de rijkste mannen van Europa overleden, namelijk de bankier *Christopher Bullen*, van de firma *Leijland Bullen en Co.* Van goederhand weet men, dat hij ongeveer 7 millioen ponden sterling (84 millioen Ned. gl.) heeft nagelaten, en echter was hij zoo gierig, dat hij een vervallen huis bewoonde en eenen geneesheer, die hem op eene reis naar de Middellandsche Zee had vergezeld, niet dan na daartoe in regten te zijn genoodzaakt, de verschuldigde belooning voldeed.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 September.

De dagbladen hebben onlangs een' brief medegedeeld, waarbij *Proudhon* verklaart, „ingenomen te zijn met de werkzaamheid van het Congres voor den vrede." Het blijkt thans, dat men den draak met *Proudhon* heeft gestoken, en dat de medegedeelde verklaring *niet echt* is geweest. *Proudhon* verkondigt thans, „dat hij zeer *tegen* het Congres is gestemd, omdat hij het beschouwt als *eene malthusiaansche goochelarij* en *eene doctrinaro-jezuitische vereeniging.*" Welligt zal *Proudhon* naderhand deze denkbeelden, waarvan men sedert een paar maanden weinig of niets heeft vernomen, eenigzins verduidelijken.

— Volgens een' staat, door de *Presse* bekend gemaakt, blijkt, dat de schuld den 1sten Junij beliep 7,329,689,526 francs.

— Gisteren is op de beurs alhier eene soort van helsch werktuig gevonden, bevattende 16 kogels, en reeds aangestoken. — Het doel van dezen aanslag, waarvan de daders nog niet ontdekt zijn, was waarschijnlijk, om in de door de uitbarsting veroorzaakte verwarring, geld, horologies, portefeuilles enz. te stelen.

[Men herinnert zich nog, hoe jaren geleden, vóór de sluiting der openbare speelhuizen, een dergelijke aanslag met goed gevolg heeft plaats gehad in het *Palais Royal*, no. 129. De dieven bedienden zich destijds alleen van eene groote hoeveelheid donderpoeder. De groene tafels waren overal met goud en bankpapier bedekt. Ieder was in het spel verdiept. Op dit oogenblik geschiedde de ontploffing. Al de spelers sprongen doodelijk verschrikt van hunne zitplaatsen op; men geloofde, dat het gebouw ineen storten zoude en liep elkander omver om buiten hetzelve te geraken. Toen men echter zag dat het gebouw zich niet bewoog en men een weinig van den eersten schrik bekomen was, waagde men het weder naar binnen te gaan, doch al de kassen der bankiers en al het geld dat de spelers voor zich neder hadden gelegd, waren verdwenen, zonder dat men er immer iets van terugbekwam of met zekerheid kon vermoeden, wie de daders geweest waren.]

— De soldaten van het garnizoen alhier voeden dagelijks met hunne rantsoenen ongeveer 10,000 personen. Men ziet onder deze verscheidene bekende gezigten uit de rijen van hen, die vroeger van de barrikades op de soldaten schoten.

Van den 8sten. De generaal *Oudinot* is te Marseille aangekomen.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 September.

De Regering heeft besloten, eene proeve van landverhuizing naar de V. Staten van N. Amerika, van hare zijde aan te moedigen en te leiden. Aan den heer *de Hum*, afdeelings-chef van het ministerie van binnenl. zaken, is opgedragen, die proefneming te besturen. Eene eerste bezending van 50 tot 60 Vlaamsche landverhuizers vertrekt met het schip *Lorena*, dat heden onder zeil gaat. De regering heeft alle noodige voorzorgen genomen, opdat zij onderweg behoorlijk worden verpleegd. De heer *Stevens*, secretaris-generaal van het ministerie van binnenl. zaken, heeft zich Donderdag naar Antwerpen begeven, om bij de inscheping der volkplantelingen tegenwoordig te zijn, en zich zelf te verzekeren van de uitvoering der voorgeschreven maatregelen. Een geneesheer van 's Rijks zeemagt, doctor *Reus*, vergezelt de expeditie tot aan de plaats van bestemming.

— Bij gelegenheid van de prijs-uitdeeling aan de leerlingen van de *stads armenscholen* is aan deze bekend gemaakt, „dat, op 's Konings bijzonderen last, aan hen eene bijzondere plaats bij de aanstaande September-feesten zal worden ingeruimd."

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van den 5den September.

In de zitting van heden is onder anderen nog, bij monde van den heer *v. d. Linden*, verslag uitgebragt op een rekest van onderscheidene [22] advokaten te Groningen, „bedenkingen inhoudende tegen het verwerpen van de voorgestelde toepassing van patentpligtigheid op de advokaten." — en van veen-arbeiders te Groningen „ten gunste van de afschaffing van den accijns op den turf." Be... de zijn ter griffie nedergelegd; — gelijk ook een rekest van ing... zetenen van Gaasterland, Koudum en Hemelumer Oldephaert, waa... bij de Kamer wordt vermaand, „om zelve zoodanige maatregel... voor te stellen, als kunnen strekken tot heil des vaderlands, verm... de bewindslieden met de voordragt van min belangrijke en onaann... melijke wetten de aandacht der Kamers slechts vermoeijen, in st... de van den toestand te verbeteren."

Zitting van den 7den September.

De commissie van rapporteurs heeft haar verslag uitgebragt over de beide wets-ontwerpen betrekkelijk het muntwezen. De beraad... slagingen worden bepaald op Dingsdag e.k., des morgens te elf u...

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-Maatschappij ge... slotene overeenkomst.

Bij den aanvang daarvan heeft de minister van koloniën eenige punten, in het verslag opgenomen, nader beantwoord en ontwik... keld, alsmede eenige algemeene beschouwingen over het onderwe... voorgedragen.

Na den minister hebben onderscheidene sprekers het woord ge... voerd. De heer *Godefroi* verdedigt in het breede het wets-ontwe... De heer *Sloet tot Oldhuis* bestrijdt hetzelve uit verschillende oo... punten. De heer *Lotsy* ontwikkelt zijne bezwaren, die hem, ten... hij nader worde ingelicht, zullen doen besluiten tot afstemming d... voordragt. De heer *de Man* spreekt insgelijks tegen de voordragt even als de heer *Zijlker*. De heer *Donker Curtius*, hoe gaarne o... eene wijziging in de voordragt verlangende, zal, zoo hij die niet m... verkrijgen, het ontwerp evenwel aannemen.

[De heer *Zijlker* vindt voornamelijk bezwaren in de bovenmati... voordeelen, welke bij het contract aan de Handelm. zijn toegesta... en in den langen duur der overeenkomst. Hij zal echter, alvore... zijne stem te bepalen, den loop der beraadslaging en de inlichti... van deskundigen afwachten.]

Avond-Zitting van den 7den September.

De beraadslagingen worden voortgezet over het ontwerp tot be... krachtiging der met de Nederl. Handelmaatschappij geslotene ove... eenkomst. Nog vele leden hebben voor en tegen het woord gevoe... De minister van financiën heeft het ontwerp verdedigd. De bera... slagingen over het geheel der voordragt zijn gesloten. — Morg... ochtend te 11 uur zullen die over het *eenig artikel* der voordr... worden voortgezet, waarachter door den heer *Duijmaer van Tw...* als amendement voorgesteld is, nog het volgende te voegen.

„doch voor niet langer dan den tijd van vijf jaren, aanvange... met den 1sten Januarij 1850, met dit gevolg,

„1) dat de in die overeenkomst vermelde schuld van tien milli... gulden door de Nederlandsche Handel-maatschappij zal kunnen w... den opgevorderd op den 1sten Januarij 1855, terwijl overigens al... in de overeenkomst, zoowel betreffende die schuld, als omtrent... dere onderwerpen voorkomende bepalingen gedurende het vijfj... tijdvak in volle kracht blijven;

„2) dat voor het overige met den 1sten Januarij 1855 alle v... pligtingen van den Nederlandschen Staat jegens de Nederlandsch... Handel-maatschappij ophouden.

Zitting van den 8sten September.

In de zitting van heden ochtend hebben de beraadslagingen o... het eenig artikel der wet eenen aanvang genomen en zijn daa... amendementen voorgesteld door de heeren *Duijmaer van T...* (met twee sub-amendementen van de heeren *van Zuijlen van N... velt* en *Poortman*), *van Hall*, *Verweij Mejan* en *Donker Cur...*

In dezelfde zitting heeft de commissie van rapporteurs voor... wets-ontwerp betreffende de vermeerdering van uitgaven voor... openbaarmaking van het verhandelde in de Kamers der St... Generaal haar algemeen verslag uitgebragt, en zijn de bera... slagingen over dat ontwerp vastgesteld op Woensdag, den 1... dezer, des voormiddags te 11 uur.

De voortzetting der beraadslagingen over het wets-ontwerp b... treffende de overeenkomst met de Handelmaatschappij is bep... op heden avond te 7 uur.

Avondzitting van den 8sten September.

Al de voorgestelde amendementen in deze zitting verwo... zijnde, wordt het éénig artikel in omvraag gebragt, en met e... meerderheid van 32 tegen 26 stemmen *aangenomen.*

Voor de heeren: Donker Curtius, Bachiene, van Hasselt, Gr... v. Prinsterer, de Moorraaz, Wintgens, v. Walchren, Costerus, ... gelen, van Randwijck, Borcel, Smit, v. Hall, Boxman, M... aerts, Gedefroi, Fokker, de Monchy, v. Ryckevorsel, van Rosent... Verwey-Mejan, Heemskerk, Anemaet, v. Voorst, Borrett, v. Do... v. Naamen, Winterberg, Wynaendts, Bakker, Schooneveld ... Slicher v. Domburg.

Tegen de heeren: Storm van 's Gravesande, Meeussen, Dull... van Heloma, Zijlker, v. Eck, v. Nispen, Dommer v. Poldervee... van der Heyden, v. Heiden Reinestein, Schiffer, Leclercq, de l... de Berg, Jespers, Reinders, Bots, Luyben, v. d. Linden, We... hoff, Dirks, Duymaer van Twist, de Man, v. Zuylen v. Nijev... Sloet, Lotsy en v. Goltstein.

Afwezig waren de heeren: Hengst, Storm, Thorbecke, Poo... man, Albarda, ter Brugge, Hugenholtz, Wichers, Lambrechts ... Villers de Pite.

Eindelijk is het ontwerp in zijn geheel met gelijke meerderh... aangenomen.

De zitting is daarna gescheiden.

— In de memorie van toelichting, behoorende bij het aan ... Tweede Kamer aangebodene ontwerp van gemeentewet, verklaart ... regering, dat de adviezen der staten van de provinciën, we... overeenkomstig het voorschrift der Grwt., nopens dit onderw... gehoord zijn, met naauwgezetheid overwogen zijn, en dat men ... het vervaardigen van dit ontwerp is uitgegaan van de volge... hoofdbeginselen:

„1). De zelfstandigheid van de gemeentebesturen is steeds op ... voorgrond geplaatst en in bescherming genomen, en aan de hoo... besturen is niet meer invloed op en gezag over de gemeentebest... opgedragen, dan door het algemeen belang en dat der gemee... zelven werd gevorderd. Dit kan onder anderen blijken uit de ... 71 het 1ste lid, 72, 78, 107, 118, het laatste gedeelte van ... 1ste lid van art. 123, artt. 128 en 135.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 31 Aug., kapit. *Wolkammer* Alb... berdina, van Bremen n. Wolgast; den 1 Sept. *Joosten* Alberdina ... van Rostock n. Schiedam; *Tuntelder* vr. Christina, van Hamburg ... Dantzig; *Lukkien* Margrietha Wilhelmina, van Hamburg n. Me... *Teensma* Jacoba, van Schiermonnikoog n. de Oostzee; den ... *Drent* Eendragt, van Rostock n. Hamburg; *van der Wouden* Ge... Gesina, van Lubeck n. Gent; *de Jong* Sikkolina Hooites, van H... burg n. Norköping; den 3den *Brunius* Gesina Jantina, van D... zijl n. de Oostzee.

Binnengekomen te Amsterdam den 5 Sept., kapit. *Jaski* A... Theodora en den 6den *Pronk* Jantina Alida, beide van Petersburg ... *Broeckema* Hillechiena Christina, van Memel; *Schuur* jonkvr. ... sabeth, van Koningsbergen; *de Boer* Vriendschap, *Orre* de 3 ... broeders en *Mellema* Hermanus Hesselaar, alle drie van Dantzig ... *Bieze* Harmina, van Stolpemunde; *Esbra* Elisabeth en *Bolhuis* G... zina, beide van Bremen; *Dijkema* Broedertrouw, van Nerva; ... *Weerd* de Flecken Jouwer en *de Jonge* Goede Hoop, beide ... Memel; den 7den *Swart* Helena, van Riga; *Scholtens* Maria, ... Memel; *Prins* Roelfina, van Koningsbergen; *de Boer* Paulina ... en *de Jonge* Frouwina Elisabeth, beide van Riga. — Te T... den 5 Sept., *Kraan* vr. Helena, van Laurvich; den 6den ... *man* Hendrika, van Petersburg; *Oostra* Annechina, van ... mel. — In het Vlie den 5 Sept., *van der Wal* Geerdina en ... *gaard* Antje Witsenborg, beide van Koningsbergen; *de Boer* ... lust, van Laurvich; den 6den *Pott* Catharina Elisabeth, van R... *de Vries* Hoop op Welvaart, van Drammen. — Te Brielle den ... Sept., *Zeilinga* de jonge Agatha, van Petersburg; *Hazewinkel* A... dina Harmina, van Riga; den 5den *Mulder* Afina Agatha, ... Libau; *Kuiper* Hendrika Hillechiena en *Hazewinkel* Roelf Giesen ... beide van Memel; *Joosten* Alberdina, van Rostock; *Orsel* Eng... dina Schuringa, van Stolpemunde; *Mooi* Cornelia, van Berg... den 7den *van der Werff* Jandina, van Riga. — Te Dordrecht ... 7 Sept., *Kuitze* jonge Wigcher, van Bergen; *Meijering* Drent... Welvaart, van Hamburg. — Te Vlissingen den 5 Sept., ... Geerdina Beerta, van Lubeck; *Heeres* vr. Adriana, van Bremen. — ... Te Triest den 31 Aug., *Koens* de Leeuw, van Amsterdam. — ... Londen den 5 Sept., *Albers* Gesina Jantina, van Groningen. — Te ... Bristol den 5 Sept., *Ellens* Lammegina, van Groningen. — ... riname den 14 Julij, *de Groot* Jacoba en *Renken* Jeantina, ... van Amsterdam. — Te Liverpool den 3 Sept., *Schut* de Hoop, ... Delfzijl. — Te North Shields den 3 Sept., *Olthoff* Catharina ... *Olthoff* Jantina, beide van Kampen; den 4den *Bakker* Hillechiena ... van Delfzijl. — Te Hull den 4 Sept., *Zeegers* Annegina, van Groningen. — Te Dantzig den 31 Aug., *Bakker* Margaretha Ag... van Schiedam; *Blouw* Gesina, van Groningen; den 2den *de* ... Zwaantina Hendrika en *de Boer* Hendrika, beide van Petersburg. — Te Stockton den 27 Aug., *Scholtens* Sjoumenta, van Rotterdam. ... den 3 Sept., *Koning* Zeldenrust, van Zwolle. — Te Deal den ... Sept., *Stoelman* Groningen, van Amsterdam n. Genua; *Mepp*... Thetis, van Groningen n. St. Ubes. — Te Gloucester den 3 Sept. ... *Mulder* Jantina Anna, van Groningen. — Te Bolderaa den 30 Aug. ... *Giezen* juffer Hillegonda, van Schiedam. — Te Pillau den 1 Sept. ... *Scherpbier* Jantina Frouwina, van Zwolle; *Dekker* Epimachus, ... Groningen; *Kok* Hollandsch Trouw, van Antwerpen. — Te Swine... munde den 2 Sept., *de Jonge* Margrietha, van Petersburg.

...gen den 23 Aug., *Kwakenbrug* Wilmina, van Amsterdam. — Te ...burg den 7 Sept., *Rasker* Margaretha, van ...... — Te Cux...n den 6 Sept., *Wijkmeijer* Gesina, van Rotterdam; den 7den ... Anna Catharina, van Londen; *Bakker* Johanna, van Ant...en; *Gust* Hinderika, van Malaga. — Te Bremerhaven den 3 ..., *Duit* vr. Ida, van Amsterdam; den 4den *Huisman* Itjea, ... Groningen.

...nengekomen te Texel den 8 Sept., kapit. *Spijkman* Hendrika ...retha, van Seaham. — Te Abbeville den 4 Sept., *de Grooth* ...na Maria, van Riga. — Bij Wight den 5 Sept., *Engelsman* ... Hoop, van Amsterdam n. Napels. — Te Southampton den 6 ..., *Kwint* Jantina, van Groningen. — Te Bolderaa den 30 ..., *Huizing* Marchiena, van Schiedam. — Te Swinemunde den ...pt., *Hazewinkel* Lucas Wicher en *Steffens* Alida Maria, beide ... Petersburg.

...ilklaar te Londen den 5 Sept., kapit. *Veltkamp* Anna Marga...a, naar Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Sept., kapit. *Bos* vr. Hille...na, naar Bremen; den 7den *Klein* Jantina en *de Jonge* Jan..., beide naar Hamburg; den 8sten *Top* Clasina Margaretha, op ...tuur. — Van Texel den 5 Sept., *Scherpbier* Goede Verwach...g, naar Suriname. — Van Bolderaa den 29 Aug., *Schut* Jaco... Barbara, naar de Maas. — Van Pillau den 1 Sept., *Nijman* ...delaars, naar Amsterdam; *Mooi* Tiessina, naar de Maas. — ...n Memel den 1 Sept., *Boon* Jacoba Hazewinkel, naar Holland. — ...n Dantzig den 30 Aug., *de Haan* Agneta Juliana, naar Enge...d; den 3den *Hazewinkel* Onderneming, naar Bergen. — Van ...penhage den 1 Sept., *Brouwer* Elsina, naar de Oostzee. — Van ...burg den 4 Sept., *Mulder* Verwachting, naar Amsterdam; den ... *Muntendam* Reinauw Engelkens, naar Noorwegen; den 7den ...endam Jacoba, naar Amsterdam. — Van Bremerhaven den ... Sept., *van Sluis* Tjakkina, naar Stettin; den 5den *Panjer* vr. ...ka, naar Groningen.

Vertrokken van Helvoet den 8 Sept., kapit. *Borgman* Cornelius ... Viëtor, op avontuur. — Van Antwerpen den 8 Sept., *Potje*... Albertina, naar Stettin; *Botje* Sara, op avontuur. — Van Kroon... den 30 Aug., *Mulder* Feika Jantina, naar Amsterdam; *Hui*... Elsina Johanna, naar Antwerpen.

KOPPENHAGE, 1 Sept. Kapit. Suhr, alhier aangekomen, rap...teert, den 27 Aug. in de Oostzee, Moen W. ½ N. circa 20 mij... van land op 11 vademen, vol water te hebben zien drijven een ...p, vermoedelijk een Hollandsche kof, hebbende een Hollandsche ... nog aan de fokkemast, welke met de bazaansmast circa 6 a ...voeten boven het water uitstak.

HARLINGEN, 8 Sept. Binnengekomen den 3den kapit. *Brouwer* ...mina, van Drobach; den 4den *Smit* Spaardana, van Petersburg; ...*denburger* Gerritje Koumans, van Newcastle; *Zwaal* Barend, van ...ga; *de Groot* Houthandel, van Christiansand; den 6den *de Boer* ...ust, van Laurvich; *de Jonge* Jantina Engelina en *Pot* Catharina ...beth, beide van Riga; *Ebes* Alida, van Christiansand; den ... *Keun* Hendrik, van Frederikstad; *Bart* de jonge Jan, van ...orwegen. — Vertrokken den 2den *Klein* Eendragt, naar Enge...d; den 5den *de Boer* Willem, naar Noorwegen; den 8sten *Ol*...*burger* Gerritje Koumans, naar Newcastle.

ZOUTKAMP, 9 Sept. Binnengekomen den 5den kapit. *Boomgaard* ...argaretha, van de Oostzee. — Vertrokken den 6den *Addens* Jantje ...ornbos, naar Liverpool.

DELFZIJL, 9 Sept. Binnengekomen den 6den, op de Reede, kapit. ...*hagen* Mathilda, van Petersburg; *Stenger* de Vriendschap, van ...orwegen; *de Groot* Jantina, van Laurvig; *Pot* de Hoop, van ...rusoer; *de Jonge* Adriana, van Frederikstad; *Pot* Renske, van ...wig; *Krook* Eensgezindheid en *Dorst* Mageretha, beide van Bre... n. Amsterdam; den 7den *Spel* de 4 Gebroeders en *de Boer* ...tina, beide van Hamburg n. Braband; *Dijkstra* Fenna, van ...wig; *de Jonge* Johanna, van Hamburg; *Georg* de Hoop, van ...mmerzijl; *Sterenborg* de Vriendschap, van Friederikstad; *Kra*... Annechiena en *Hazewinkel* Harmonie, beide van Hamburg; ...*hoorn* vr. Trientje, van Emden; den 8sten *Brouwer* Harmina, ... Laurvig; *Panjer* vr. Wijka, van Bremen n. Rotterdam. — ...rokken den 6den *Hensema* Ida Berendina, *Klein* Maria Magda... en *Gust* Margeretha, alle drie op avontuur; den 8sten *Kleuf*... de jonge Johannes, naar Emden; den 10den *Scholtens* Edzina ...arina, naar de Belt; *Metger* Newa, op avontuur.

Op den 6 dezer is op Eemshorn gestrand het tjalkschip *Catharina*, ...pit. Bakker, komende van Rhouderveen en bestemd naar de Jhade; ...equipage is gered en een gedeelte der tuigaadje geborgen en alhier ...gebragt.

TERMUNTERZIJL, 9 Sept. Binnengekomen den 3den kapit. *Buss* ... 2 Gebroeders, van Norderneij; den 6den *Kreutzman* Magretha, ... Leer; *de Vries* vr. Anna, van Norderneij; *Ugen* Anna Sie...dina, den 7den *Hut* Jantina Margaretha, *Scherpbier* de jonge ...na en den 8sten *Wilkens* Jantina, alle vier van Noorwegen. — ...ertrokken den 1sten *Douwes* Vriendschap en den 5den *Hoetjer* ...eertruida Lammechiena, beide naar Noorwegen; *Mulder* Sophia, ...ar Emden; den 6den *Buss* de 2 Gebroeders, naar Norderneij.

...ijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

Aug. Boswijk, Ceres (Pekela), v. Rotterdam n. Stettin.
Korfker, Anna Martha (Veendam), v. Antw. n. Lubeck.
Das, Geeres, (Pekela), van Schiedam naar Ahrensburg.
Wessels, Elisabeth Machtelina (Pekela), van Schiedam naar de Oostzee.
Eilts, Udonia (Delfzijl), van Schiedam naar de Oostzee.
Stuitje, Christina Joh. (Hoogezand), v. Hamburg n. Memel.
Haaijer, de Goede Hoop (Pekela), v. Amsterdam n. Stettin.
Huges, Jacomina (Sappemeer), v. Rotterdam n. Koningsb.
de Boer, Titia (Sappemeer), v. Rotterdam n. de Oostzee.
Gatzen, Elisabeth Hilina (Hoogez.), v. Leer n. de Oostzee.
Westers, Antina Elsina (Winschoten), v. Rott. n. Stettin.
Harding, Margaretha (Pekela), v. Amsterdam n. Riga.
de Jonge, Jezelina (Veendam), v. Riga n. de Maas.
Potjer, Cath. Jantina (Sappemeer), v. Riga n. de Maas.
Sept. Smit, Margina (Pekela), van Petersburg naar Jerseij.
Boer, Margina (Wildervank), v. Stockholm n. Delfzijl.
Oortjes, Margaretha (Pekela), v. Petersburg n. Amsterdam.
Sap, de Vriendschap (Veendam), v. Riga n. Schiedam.
van der Werf, Jandina (Veendam), v. Riga n. Rotterdam.
Pronk, Jantina Alida (Wildervank), v. Petersb. n. Amst.
de Jonge, Frouwina Elisabeth (Pekela), v. Riga n. Amsterd.
Ebling, de Vrede (Groningen), v. Antw. n. de Oostzee.
Boomgaard, Antje Witzenborg (Groningen), van Koningsbergen naar Zwolle.
Brinck, de jonge Metta (Winsch.), v. Stockholm n. Delfzijl.
Landweer, Zeevaart (Hoogezand), v. Petersb. n. Amst.
de Grooth Bakker, Katharina (Pekela), v. Petersb. n. Antw.
Vaalman, Catharina (Wilderv.), v. Petersb. n. Amsterdam.
Hazewinkel, Harmina (Veendam), v. Riga n. Schiedam.
Potjer, Dankbaarheid (Sappem.), v. Petersb. n. Harlingen.
Das, Hermanna Das (Pekela), v. Petersburg n. Valerij.
Sprik, Grietina Hillechina (Pekela), v. Riga n. de Maas.
Goosens, juffer Ellegonda (Pekela), v. Brielle n. de Oostzee.
Naatje, Jan Hero (Pekela), v. Schiedam n. de Oostzee.
Oorburg, Hendrika Alida (Veendam), v. Amst. n. Stettin.
Huges, Johan Gerard (Sappemeer), v. Petersb. n. Rotterd.
Mulder, jonge Hendrik (Pekela), v. Petersb. n. Amsterd.
Bieze, Bouwina (Pekela), van Amsterdam naar de Oostzee.
Smit, Geziena (Wildervank), v. Petersburg n. Abbeville.
Oldenburger, Alida (Pekela), v. Libau n. de Maas.
Rozema, Annechina Joh. (Gron.), v. Petersb. n. Abbeville.
Thaden, Cath. Allegonda (Veendam), v. Antw. n. Sttettin.
Smith, Engelina (Pekela), v. Libau n. de Maas.
de Boer, Hendrika Annechina (Pekela), v. Petersb. n. Amst.
Schut, Jacobina Barbara (Sappem.), v. Riga n. de Maas.
Nijman, de Handelaars (Sappemeer), v. Koningsb. n. Amst.
Mooi, Tiessiena (Pekela), v. Koningsberg n. Rotterdam.
Flik, Geerdina Beerta (Veendam), v. Petersb. n. Amsterd.
Menkema, Cath. Sijpkens (Pekela), v. Amst. n. Petersb.
Boon, Jantina (Pekela), van Petersburg naar Antwerpen.
Boon, Jacoba Hazewinkel (Veendam), v. Memel n. Harlingen.
Berghuis, Elsina (Pekela), v. Petersburg n. Amsterdam.

ELSENEUR, 4 September 1849.
De Wind, den 29sten en 30sten Augustus N.W.; den 31sten Z.O. en N.W.; den 1sten September Z.O.; den 2den O N.O. en O.; den 3den en 4den O.Z.O.

BERIGT VOOR ZEEVARENDEN.

Door den minister van marine wordt, in dato 's Gravenhage, den ... Sept., ter kennis van zeevarenden en daarbij belanghebbenden ...bragt, dat, volgens een aan hem door den Nederlandschen consul-generaal te Londen medegedeeld berigt, om te voldoen aan de aan...vraag van vele reeders, gezagvoerders van schepen en andere per...sonen, belanghebbende bij de vaart op de rivier *de Theems*, twee ...lichten in aanmaak zijn, om bij voltooijing geplaatst te worden in ...a *Reach*.

Deze lichten zullen geplaatst worden aan de Noordzijde van het ...vaarbare kanaal van de *Reach*, dat is te zeggen: een bij de *Chapman Head*, nabij de plaats, op welke het baken staat, en een op het *Mucking Flat*.

De beide lichten zullen in den avond van Maandag, *den eersten October aanstaande*, voor het eerst ontstoken worden, en vervolgens ... ederen nacht van zons-ondergang tot zons-opgang zigtbaar zijn.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 10 September 1849, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 7 *September*.

TARWE.		N. GERST.		N.Zw.Voer	42 ℔ f 2,45
Jarige	72 ℔ f 7,50	Winter	52 ℔ f 2,65	»	44 » - 2,60
Oml. 1848	68 » » 6,25	»	54 » » 2,90		
»	70 » » 6,75	»	56 » » 3,20	BOONEN.	
Old. ,,	66 » » 5,25	Zomer	55 » » 2,80	Paardeb.	f 4,50,75
» ,,	68 » » 5,75	»	57 » » 3,00		
» ,,	70 » » 6,25	Knobbe	60 » » 3,15	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	62 » » 3,40	Gr.Gort p. m.	f 5,50,75
O. Inlands.	66 ℔ f 3,45	HAVER.		Par. 100N.℔	f 8 a f 11
»	68 » » 3,75	N. Dikke	46 ℔ f 2,75		
»	70 » » 4,05	»	48 » » 2,95	Koolz.	f 9,50 tot f 11,15
N.	68 » » 3,65	»	50 » » 3,15	Zomerz.	f 7,50 f 9,50
BOEKWEIT.		»	52 » » 3,35	Boterz.	f 8,50,75
N.Gr.Zand	62 ℔ f 3,20	»	» »	G. Mostz.	f 5,50 f 8
»	64 » » 3,50	O.Bl. Voer	38 » » 2,05	Raapolie p. v.	f 39
»	66 » » 3,80	»	40 » » 2,15	Boter ¼ T. le s.	f 21½ f 22
Zw. Zand	64 » » 3,40	»	42 » » 2,25	Dito dito 2e s.	f 20
Veen	64 » » 3,30	N.Zw.Voer	40 » » 2,35	Dito dito 3e s.	f 18½

Tarwe vindt weinig kooplust. — Rogge als genoteerd te vergeefs aangeboden. — Nieuwe Boekweit alleen aan cons. verkocht. — Winter- en Zomer-Gerst meest in een doen. Knobbe dito 10 cents lager afgegeven. — Dikke Haver prijshoudende, voersoorten lager verkocht. — Boonen als genoteerd te plaatsen. — Gort stil. — Koolzaad in een doen met eenigen handel in de beste soorten. — Mosterdzaad de beste soorten wel te plaatsen.

AMSTERDAM, 7 *September*. Tarwe tot circa vorige prijzen aan cons. verkocht: 131 ℔ b. Pools. f 295; 128 ℔ dito f 285; 129 ℔ mindere dito f 282; 132 ℔ n. Geld. 230; 130 ℔ o. Norder f 253. — Rogge stil: 123, 124 ℔ n. Inl. f 128, f 130; 126 ℔ gedroogde Deens. f 136. — Gerst en Haver zonder handel. Voor Klaverzaad was veel vraag voor verzending en bij groote partijen besteedde men voor jarig rood f 19, f 20, f 20½, f 21. Ook voor wit werden hoogere prijzen ingewilligd, als van f 23½ tot f 25 per 50 Ned. ℔. Niet alleen uit de omstreken van Hamburg en den Rijn, maar ook van het zuiden van Frankrijk worden de berigten hoogst ongunstig omtrent het Rood, terwijl het zich bevestigt, dat de oogst van Wit genoegzaam op alle plaatsen mislukt is.

Koolzaad prijshoudende; verkocht: Vlaamsch 60 p. vl.; Zeeuwsch 60 p. vl.; Gron. 56 p. vl.; Norder 60 p. vl.; Fransch 59½ p. vl.; op 9 vat in Sept. 64½ p. vl. Lijnzaad bij vorige prijzen in een doen: 112, 113 ℔ Riga f 250; in veiling: 112, 113 ℔ Riga BS. f 7½ per mud. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering iets aangenamer. Lijnolie dadelijk iets aangenamer, op levering in een doen. Raapolie op 6/w. f 40,50; vliegend f 39,50; Oct. f 39,25; Nov. f 39,25 a 50; Dec f 39,50; Mei f 40 a f 39,75 a 40. — Lijnolie op 6/w. f 29,75; vliegend f 28,75; Oct. f 28,75 a f 29; Nov. en Dec. f 29; Maart, April en Mei f 29,25. — Hennepolie op 6/w. f 39,50; vlieg. f 38,50.

LONDEN, 5 *Sept*. Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt gevoerd en evenwel was het zeer moeijelijk tot de prijzen van Maandag te verkoopen; vreemde bedong ter naauwernood de koersen van dien dag. Gerst nagenoeg onveranderd. Haver ging tragelijk van de hand. Boonen lusteloos. Witte Erwten goed prijshoudend.

Voor Hollandsche Boter was naar de beste merken gisteren veel vraag en tot volle marktprijzen had een goede omgang plaats. Inferieure kwaliteiten genoegzaam zonder omgang en nominaal in prijzen.

LONDEN, 7 *September*. Inl. *Tarwe* konde heden niet dan tegen eenige prijsverlaging koopers vinden. In vreemde, waarvan zeer veel uit de Oostzee is aangevoerd, heerschte mede weinig kooplust en met eene prijsvermindering van 1 à 2 sh. zoude men gaarne genoegen hebben genomen. — *Gerst* 6 p. à 1 sh. lager. — *Haver* nagenoeg onveranderd; geringe soorten 6 p. à 1 sh. lager. — *Boonen* en *Erwten* tot de prijzen van l.l. Maandag weinig gevraagd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 8 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $53\frac{13}{16}$, 54, $53\frac{15}{16}$; Dito Cert. 3 pCt. $63\frac{9}{16}$, 63¾; Dito dito op rescontre 4 pCt. 84; O. I. Leen. 4 pCt. 83; Amort.-Synd. 3½ pCt. 84. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 47. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $11\frac{13}{16}$, 11⅞; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 11⅞, $11\frac{15}{16}$; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 11¼; Dito Binnenl. à 6|m. 3 pCt. $27\frac{5}{16}$, $27\frac{7}{16}$, $27\frac{5}{16}$; Coup. *Ardoins* 8¼, 8½; Frans. Uitgest. 3¼. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. $31\frac{5}{16}$, 31⅜. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104⅝, 104¾; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104⅝; Cert. bij dito 4 pCt. 86¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83½, 84¾; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 64⅝. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 85, 85¼; Dito 2½ pCt. 44½, $45\frac{1}{16}$; Oostenr. N. Metall. 5 pCt 87¾, 88; Weenerb. Bank-Act. f 1390; Frans. Oblig. 3 pCt. 52⅞, 53, 52¾; Denem. Onbep. St 99¼; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 94½; Bruz. 5 pCt. 88½; N. Mex. 5 pCt. 27⅜, $\frac{7}{16}$; Peru 4 pCt. 52⅞; Ecuador 3⅛.

De markt in Holl. fondsen was heden iets flaauwer. In Integralen vertoonde de handel nog al eenige levendigheid.

Russische, Oostenrijksche, Fransche en Spaansche waren insgelijks tot verminderde koersen verkrijgbaar. Portug. en Brazil. goed prijshoudend.

Braz. 1839 v. 100 £ 86; Bl. Gr. onbep. Stukk. 5⅜, ¼; Peru Coup. f $4\frac{5}{16}$; Bl. Gr. Coup. f $\frac{17}{32}$; Peru Uitg. v. 100 £ $16\frac{13}{16}$, 17⅛; Dito Onbep. St. 16⅞.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. $53\frac{13}{16}$ a 54; Ard. à 510 £ a 11⅞; Binnenl. 3 pCt. $27\frac{5}{16}$; Metall. 5 pCt. 85⅛; Dito 2½ pCt. 45.

AMSTERDAM, 9 September. EFFEKTEN-SOCIETEIT te 4½ uur.

Integr. 54⅛, $\frac{3}{16}$, ⅛. Aand. Handel-Maatsch. 160. Ardoins à 510 £ $11\frac{15}{16}$, 12. Dito Coup. (nieuwe) $8\frac{5}{16}$. Sp. Binnenl. 3 pCts. $27\frac{7}{16}$, ½, $\frac{9}{16}$. Fransche Oblig. 3 pCts. 53, $\frac{1}{16}$, ⅛, $\frac{3}{16}$, ⅛.

De stemming was heden over het algemeen williger. Bijzonder gewild waren Fransche Oblig. 3 pCts., waarin de handel zeer levendig was.

ADVERTENTIEN.

TENTOONSTELLING EN LANDBOUWERS BIJEENKOMST,

IN HET

CONCERTHUIS *te GRONINGEN*.

Het **BESTUUR** herinnert, dat deze TENTOONSTELLING zal gehouden worden op den 12den en 13den SEPTEMBER 1849, en geopend zal zijn van 's morgens 10 tot 's avonds 9 uur.

Ze is bestemd voor VOORTBRENGSELEN van LAND- en TUINBOUW en van VEETEELT, alsmede voor WERKTUIGEN en GEREEDSCHAPPEN daartoe dienende.

De VOORWERPEN — met uitzondering van enkele, die men ook nog WOENSDAG MORGEN zal toelaten, — moeten aan bovengenoemd LOKAAL vrachtvrij worden aangebragt op DINGSDAG, den 11den September, van des morgens 9 tot des middags 1 uur, en VRIJDAG daaraanvolgende op dezelfde uren worden teruggehaald.

De LANDBOUWERS BIJEENKOMST zal een' aanvang nemen op DONDERDAG den 13den September, des morgens te 10 uur precies.

Het BESTUUR verwijst overigens, ook wat den Toegang betreft, naar het reeds vroeger bekend gemaakte PROGRAMMA, waarvan voor de desbegeerenden nog Exemplaren bij hetzelve verkrijgbaar zijn.

Uit naam van het Bestuur voornoemd:
J. SWAAGMAN, JR.,
Secretaris.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

ALGEMEENE TENTOONSTELLING *te LEIDEN*,

van VEE, VOORTBRENGSELEN van en WERKTUIGEN voor den *Nederlandschen Landbouw*,

te houden in de STADS KASERNE voor de RUITERIJ *DEN DOELEN*, op DONDERDAG, VRIJDAG, ZATURDAG en ZONDAG, den 27sten, 28sten, 29sten en 30sten September 1849.

De TENTCONSTELLING is geopend op DONDERDAG en VRIJDAG van des morgens 9 uur, op ZATURDAG te 10 uur en op ZONDAG te 12 uur tot des namiddags 4 uur.

TOEGANG HEBBEN:

De *Leden der Maatschappij*, op vertoon van hun Bewijs, voor zich en éene Vrouw.

De *Inzenders* voor zich, mits hunnen naam op eene daartoe voorhanden Lijst teekenende.

Personen, die geene Leden der Maatschappij zijn, tegen betaling van 25 Cents.

Het PROGRAMMA voor deze TENTOONSTELLING is kosteloos verkrijgbaar bij den Algemeenen Secretaris.

De VOORWERPEN en WERKTUIGEN moeten *vrachtvrij* worden ingezonden, op Maandag en Dingsdag den 24sten en den 25sten September, met het adres: *Aan de Hollandsche Maatschappij van Landbouw* (Tentoonstelling) *te Leiden*.

Het VEE en PLUIMGEDIERTE moet door de Inzenders of door iemand van hunnentwege gebragt worden aan het Lokaal, uiterlijk op Zaturdag den 29sten September, des morgens tusschen 6 en 8 uur.

De SPOORWEG- en STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJEN (*behalve de Rijn- en Yssel-Stoomboot-Maatschappij*), hebben zich bereid verklaard, Voorwerpen voor die Tentoonstelling bestemd, kosteloos of tegen verminderde Vracht over te brengen.

Het Hoofdbestuur,
Mr. G. W. VERWEY-MEJAN, *Algem. Voorzitter.*
Mr. D. R. GEVERS DEYNOOT, *Algem. Secretaris.*

*** De **SUB-COMMISSIE** der **MAATSCHAPPIJ** VAN **WELDADIGHEID** TE *WINSCHOTEN*, door de **PERMANENTE COMMISSIE** der genoemde MAATSCHAPPIJ gemagtigd zijnde tot het PLAATSEN van **TWEE BEHOEFTIGE HUISGEZINNEN** in de **VRIJE KOLONIEN**, noodigt bij deze de HOOFDEN van zoodanige en ter plaatsing geschikte en genegen HUISGEZINNEN uit, om zich, ten gemelden einde, vóór den 1sten October aanstaande, bij den ondergeteekende, *Secretaris der Sub-Commissie*, aan te geven; wordende de belanghebbenden tevens verwittigd, dat de vereischten van een **HUISGEZIN**, om in de **VRIJE KOLONIEN** te worden opgenomen, zijn:

1). Dat het besta uit Echtelieden met hoogstens zeven Kinderen. (Een Weduwenaar of eene Weduwe met Kinderen, onder welke, bij den eersten, een volwassen Meisje, en, bij de andere, een volwassen Jongeling gevonden wordt, zullen echter mede kunnen worden aangenomen.)

2). Ligchamelijke geschiktheid der Hoofden van het Gezin tot Handen-arbeid, waaruit volgt, dat dezelve niet te hoog in jaren moeten zijn.

3). Dat geen der leden van het Huisgezin eene onteerende straf hebbe ondergaan.

Tot verdere inlichting diene, dat ieder Huisgezin, in de Koloniën aangekomen zijnde, geplaatst wordt op eene Hoeve, bestaande in eene ruime en zindelijke Woning met eene daaraan gebouwde Schuur en Stalling voor twee Koeijen, benevens drie Bunders Grond, voorzien van het noodige Huisraad en Bouwgereedschappen, waarbij nog aan het Huisgezin een geheel Stel Koloniale Kleeding wordt verstrekt.

WINSCHOTEN, 10 September 1849.

De Sub-Commissie voornoemd,
Namens dezelve,
J. F. ABRESCH,
Secretaris.

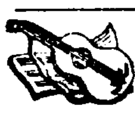

De ondergeteekende brengt ter kennis van de H.H. LEDEN der SOCIETEIT **DE HARMONIE**, dat op ZATURDAG, den vijftienden September, des avonds te zeven uur, ten zijnen Huize, de Heeren Gebroeders **KITTLER** zich zullen doen hooren op de zoogenoemde **STEENHARMONICA**, en een met hen reizend GEZELSCHAP van TWAALF MUZIKANTEN onderscheidene stukken **HARMONIEMUZIJK** zal uitvoeren.

De VRIJE TOEGANG wordt verleend aan **AL DE LEDEN** der SOCIETEIT *DE HARMONIE*; wordende de Leden vriendelijk verzocht, geene KINDEREN mede te nemen.

J. M. VAN ELMPT.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** VEENDAM, 3 September 1849. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON M. KOCH, geliefde Echtgenoote van

P. W. VAN ZUTPHEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON JOHANNA GEERTRUIDA ELLENS, geliefde Echtgenoote van

Mr. **L. B. LOHMAN.**

GRONINGEN, 8 September 1849.

*** Heden beviel van eene wélgeschapen DOCHTER F. H. MEIJER, geliefde Echtgenoote van

E. H. EBBENS.

FINSTERWOLDER-POLDER, 6 September 1849.

*** Heden beviel van eenen ZOON J. O. STRUIF, geliefde Echtgenoot van

T. E. BONTKES.

FINSTERWOLD, 7 September 1849.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote M. M. S. SCHÖNFELD van eene DOCHTER.

ANNERVEEN, 6 September 1849.

ABM. BROUWER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene wélgeschapen DOCHTER SOPHIA BAKKER, geliefde Echtgenoote van

D. HAMMING.

GRONINGEN, 8 September 1849.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* JOHANNA HELENA VAN WANING BOLT—TEN BRINK.

GROOTEGAST, 8 September 1849.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 10 September 1849. Heden morgen beviel voorspoedig van een MEISJE J. R. DIJK, geliefde Echtgenoot van

H. H. KIMM.

Eenigste kennisgeving.

*** Getrouwd:

G. R. BRONSEMA, van *Winschoten*,
en
H. M. BUISKOOL, van *Beerta*.

BEERTA, 6 September 1849.

*** MEMEL, 22 Augustus 1849. Heden behaagde het den Heere zeer onverwachts, na eene kortstondige ziekte van weinige uren, van mijne zijde weg te nemen mijne dierbare Echtgenoote ANNECHIEN LUDOLPHI, in den ouderdom van 38 jaren en 10 maanden, mij nalatende 3 Kinderen, welke nog te jong zijn het verlies van eene zorgdragende Moeder te beseffen. Smartelijk treft mij het verlies, doch ik hoop in den wil des Heeren te berusten.

J. LUURTS SCHAAP.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim 54 jaren, mijn geliefde Echtgenoot J. S. VAN DER LINDEN v.s., *Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier.* Ieder, die hem kende, beseft wat ik en mijne Kinderen in hem, als Echtgenoot en Vader verliezen, en niet minder de Gemeente, die hij steeds als een getrouw en waardig Leeraar diende.

URSEM, 5 September 1849.

J. M. VAN AKERLAKEN,
Wedw. J. S. VAN DER LINDEN V. S.

*** Nog diep ter neder gebukt door den onvergetelijken slag, mij den 16den Augustus j.l. getroffen door het overlijden van mijne dierbare Echtgenoote GEERTRUID GEUCHIENS TILLEMA, behaagde het den Almagtige, heden avond omstreeks acht uur, ook mijn geliefd jongste Zoontje JILLARDUS, het Zoontje mijner Tweelingen, op te eischen. Een jaar en bijna 10 maanden mogt ik mij in zijn bezit verheugen.

ULRUM, 5 September 1849.

J. VAN DER HELM.

Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

* Wedde, 4 September 1849. Heden avond overleed alhier, in den ouderdom van bijna tachtig jaren, de Wel Edel Gestrenge Heer Mr. NICOLAUS ENGELHARD, *oud-Kantonregter te Winschoten.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen werd ik op het onverwachtst in grievende droefheid gedompeld, daar het God behaagde, mijn' dierbaren Echtgenoot MARTINUS CORNELIS PASCHAZIJ BUIJS, *Mr. Geweermaker*, van mijne zijde weg te rukken, in den ouderdom van naauwelijks 29 jaren en 2 maanden, nadat wij slechts 3 jaren en 4 maanden door eenen gelukkigen echt mogten zijn verbonden; mij nalatende een eenig pand onzer liefde, den ouderdom van 33 weken hebbende bereikt.

Elk, die den Overledene in zijn open en goedaardig karakter heeft gekend, zal mijne diepe droefheid billijken.

GRONINGEN, 6 September 1849.

MARGRETA JOHANNA SPINHOF,
Wedw. M. C. P. BUIJS.

De **AFFAIRE** blijft continueren; verzoekende op het minzaamst met eene verdere begunstiging te mogen worden vereerd.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons innig geliefd eenigst KINDJE, in den ouderdom van ruim 7 maanden.

Dr. **J. GOLDSCHMID NANNINGA.**
S. M. J. NANNINGA—MULLER.

GRONINGEN, 7 September 1849.

Eenigste kennisgeving.

*** Heden overleed mijne waarde Schoonmoeder BREGTJE SIKKENS, Wedw. ENNO TAAPKENS, na eene korte ongesteldheid, in den gezegenden ouderdom van 74 jaren.

GRONINGEN, 8 September 1849.

J. B. BARLAGEN,
Wedw. M. TAAPKENS.

*** Nadat nu zes weken geleden wij door den dood van onze geliefde Moeder werden beroofd, behaagde het den Heere, ook heden onzen dierbaren Vader ADAM TER BEEK, *Opzigter bij den Waterstaat*, van ons weg te nemen, in den ouderdom van 51 jaren; ons zevental Kinderen alzoo als Weezen achterlatende.

GRONINGEN, 8 September 1849.

J. H. TER BEEK.
Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.

*** Bij den Boekverkooper **JOHANNES MÜLLER**, te *Amsterdam*, is verschenen:

GROEN VAN PRINSTERER, **GRONDWETSHERZIENING EN EENSGEZINDHEID.** VIII. *Kerkelijk Staatsregt*. gr. 8vo, ... *f* 0,75.

Afzonderlijk is hieruit afgedrukt:

REPLIEK aan *Dr. J. H. SCHOLTEN, Hoogleeraar te Leiden*, gr. 8vo, ... *f* 0,50.

*** Bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar:

P. VAN DER BURGH,
Grondbeginselen der
Natuurkunde.

Tweede verbeterde en belangrijk vermeerderde druk met **670** compres gezette bladzijden en **400** Houtsneê-figuren, kompleet in één Band *f* **4.20**
Idem gebonden in geprest linnen Band - **4.60**

De goedkeurende stem van vele Docenten, die dit Werk bij hun onderwijs hebben ingevoerd, en de gunstige beoordeelingen van vele Tijdschriften getuigen, dat de Schrijver inderdaad een LEER- en LEESBOEK heeft geleverd, dat de Natuurkunde in haren tegenwoordigen staat van vordering naar waarde voorstelt, het pad tot die wetenschap effent en veraangenaamt en zich onderscheidt door geleidelijke voordragt, populairen stijl en rijkdom van inhoud.

GOUDA. G. B. VAN GOOR.

PRIJS-VERMINDERING.

Voor *f* **14** in plaats van *f* **25** is te bekomen:

Dr. D. W. H. BUSCH.
THEORETISCHE EN PRACTISCHE
Verloskunde,
DOOR AFBEELDINGEN OPGEHELDERD.

NAAR HET HOOGDUITSCH DOOR *Dr. H. H. HAGEMAN, Jr.* ***Twee Deelen kompleet. In royaal Octavo.* Met 59 Platen, waarop 501 Afbeeldingen.** IN HEELE MOIRÉ BANDEN.

Voor *f* **18** in plaats van *f* **34**:

Dr. D. W. H. BUSCH,
De VROUW,
UIT EEN
NATUUR-, ZIEKTE- EN GENEESKUNDIG OOGPUNT
BESCHOUWD.

NAAR HET HOOGDUITSCH DOOR *Dr. H. H. HAGEMAN Jr. Acht Deelen kompleet. In Octavo.* — Dit is het *jongste* en *beste* Werk over de ZIEKTEN VAN HET VROUWELIJK GESLACHT.

De twee bovenstaande Werken worden uitgegeven bij **H. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, en zijn bij elken solieden Boekhandelaar verkrijgbaar.

*** Bij **P. A. REIJNDERS**, te *Meppel*, is uitgegeven:

HONGARIJE EN DE HONGAREN,
Geschied- en Aardrijkskundig Overzigt,
door M. L. KAN en A. DIKHUIZEN.
Aflevering **1.** *f* **0,50.**
Met 10 Afleveringen is dit Werk geheel compleet.

W. C. v. d. ZWAAG, *Predik. te Dronrijp*, **Het Christelijk Kerkgezang, zoo als het verdient te worden gewaardeerd en beoefend,** *f* **0,30.**

Uitgegeven ten voordeele der **DIACONIE** aldaar.

*** De **VOOGDEN** van het **HEILIGE GEEST GASTHUIS** presenteren bij Inschrijving: De **LEVERANTIE** van ongeveer **2200** Tonnen *BAGGERTURF*; waarvan de Voorwaarden van heden af ter lezing liggen aan het GESTICHT, terwijl de MONSTERS TURF vóór of op den 12den September moeten worden bezorgd.

FAILLISSEMENT.

Bij Vonnis, door de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, Kamer kennis nemende van Burgerlijke Zaken, den vijfden September 1800 negenveertig gewezen, is **L. J. AKKER**, Koopman in Goud- en Zilverwerken en Gedelegeerde der Staats-Loterij, wonende te *Groningen*, verklaard te zijn in **STAAT VAN FAILLISSEMENT**, met benoeming van Jonkheer Mr. W. M. DE MAREES VAN SWINDEREN, Regter in voornoemde Regtbank, tot **REGTER-COMMISSARIS**, en van Mr. H. J. TRIP, Advokaat te *Groningen*, tot **CURATOR**, en voorts met bepaling, dat dit Faillissement is aangevangen *op den 3den September* 1849; geschiedende hiervan aankondiging, ter voldoening aan artikel 793 van het Wetboek van Koophandel.

Mr. H. J. TRIP,
Curator.

De TWEEDE VERGADERING der **SCHULDEISCHERS** van den Faillieten Boedel van **H. G. LEVER**, te *Wildervank*, ter VERIFICATIE hunner SCHULDVORDERINGEN, is door den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS bepaald op DINGSDAG, den 25sten September aanstaande, des morgens te tien uur, in het gewoon ZITTINGSLOKAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*: wordende mits deze alle SCHULDEISCHERS van genoemden H. G. LEVER ten dien einde opgeroepen.

WINSCHOTEN, 8 September 1849.

M. VAN DER TUUK,
Curator.

Zij, die iets te VORDEREN hebben van — of SCHULDIG zijn aan de NALATENSCHAP van wijlen de Wedw. van den Presmeester **D. NUMAN**, te *Groningen*, worden verzocht, daarvan vóór den 20sten September aanstaande Opgave of Betaling te doen aan den ondergeteekende, in de Turfstraat, te *Groningen*.

H. PEPPINK.

*** Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de NALATENSCHAP van wijlen **H. J. RIDDER**, *Boekbinder en Koopman te Groningen*, worden verzocht, daarvan OPGAVE of BETALING te doen, vóór of op den 1sten October aanstaande, aan den Heer **P. H. SAAN**, *Boekhoudend Voogd van het Roomsch Catholijk Armenhuis* te *Groningen*.

Allen, die iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan **ROELOF H. HOUTUIN**, in leven *Bakker* en *Kuiper*, gewoond hebbende en overleden te *Schouwerzijl*, worden verzocht, daarvan vóór of op den eersten October 1849 Opgave te doen bij W. MIEDENDORP, te *Groningen*, of bij A. RIJSKAMP, te *Wehe*; — terwijl Betalingen moeten geschieden aan den eerstgenoemde, te *Groningen*, als daartoe ten vollen gemagtigd.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENSTEN.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM* (behalve Zaturdags), **DAGELIJKS**, 's namiddags te 1½ uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN* (behalve Zondags), **DAGELIJKS**, 's morgens te 6 uur.

De **DILIGENCE** van *Groningen* over *Zwolle* naar *Kampen*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt DAGELIJKS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — de Reizigers komen vroegtijdig genoeg te *Amsterdam* aan, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

LANDVERHUIZING.

De TRANSPORT over *BREMEN* naar **AMERIKA** is thans *zoo laag in prijs*, dat wij den LANDVERHUIZERS dezelve als de *allergoedkoopste* kunnen rekommanderen, en verzoeken zich wegens het nadere aan ons te wenden.

C. RUDOLF VAN DER MEER, te *Groningen*.
A. WEITS, te *Delfzijl*.
H. A. L. BLEY, te *Emden*.
H. WIEMANN, te *Leer*.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat de NAJAARS **INDIGO**- en **COCHENILLE-VEILINGEN** der Maatschappij, van 1849, zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld:

Te Amsterdam, op Maandag, den 24sten September 1849:

16 heele } **2604** kwart } Kisten **JAVA INDIGO**, liggende *aldaar*.
137 Kisten **JAVA COCHENILLE**, „ „
4 Kisten **TEGEL DITO** „ „

met voorbehoud deze hoeveelheid te vermeerderen met ongeveer **530** kwart Kisten **JAVA INDIGO**, wanneer het Schip, waarmede deze aanvoer verwacht wordt, tijdig genoeg mogt arriveren.

Te Rotterdam, op Donderdag, den 27sten September 1849:

122 heele } **776** halve en kwart } Kisten **JAVA INDIGO**, ligg. *aldaar*.

De Directie geeft bij deze aankondiging de verzekering, dat zij, vóór hare gewone Voorjaars-veilingen van 1850, geene andere INDIGO en COCHENILLE, dan de bovengemelde partijen, aan de Markt zal brengen.

De Notitiën met de Veilconditiën zullen in tijds worden uitgegeven.

AMSTERDAM, 14 Augustus 1849.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
GOUDSWAARD, *Dir., fung. Secret.*

DONDERDAG, DEN 20sten SEPTEMBER 1849,

des morgens te 11 uur, zal er, ten Huize van den Heer H VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, publiek worden verkocht: nieuwe **ENKELE** en **DUBBELE JAGTGEWEREN**, PISTOLEN, SABELS, MODELDEGENS, eigen gemaakte PAARDENSTANGEN, HALFSLETENE GEWEREN en hetgeen verder zal worden gepresenteerd, nagelaten door de GEBRS THONUS.

Dingsdag en Woensdag bevorens te bezien, des morgens van 11—2 uur.

FIRMA **Steen & Comp.**

GEREGTELIJKE VERKOOP.

Op WOENSDAG, den twaalfden September 1800 negenenveertig, des voormiddags te tien uur, zullen, door mij ondergeteekende, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te *Groningen*, voor de Behuizing van H. J. SIPS, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek, **tegen contante betaling**, worden verkocht: de ten laste van genoemden SIPS in executoriaal beslag genomene **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande in onderscheidene TAFEL-, WINKEL- en MUURLAMPEN, LANTAARNS-, CHINEESCH- en andere VERLAKTE THEE- en PRESENTEERBLADEN, onderscheidene VOORWERPEN van NIEUW ZILVER, ENZ. — Voorts EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER, TIN, IJZER- en BLIKWERK en hetgeen meer zal worden te voorschijn gebragt.

P. HEKKEMA,
Deurwaarder.

PUBLIEKE VERKOOPING
van in Executoriaal beslag genomene Roerende Goederen.

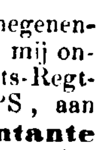

Op WOENSDAG, den twaalfden September aanstaande, des voormiddags te tien uur, zullen, door mij ondergeteekende, Deurwaarder, voor en in de Behuizing, bewoond door J. L. BRAS, in de Oude Kijk-in 't Jatstraat, te *Groningen*, publiek, tegen Kontante betaling, worden verkocht: de navolgende, ten verzoeke van J. G. VAN BETTEN, te *Kampen*, en ten laste van J. L. BRAS opgemeld, in beslag genomene **ROERENDE GOEDEREN**, als:

EIKENHOUTEN BOEKKABINET, DITO CHIFFONNIÈRE, DITO BUREAU KABINETJE, MAHONIEHOUTEN en EIKENHOUTEN TAFELS, STOELEN met differente Zittingen, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN en AARDEWERK, eenig ZILVER en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

J. BARLINCKHOFF,
Deurwaarder.

HOUTVEILING,

onder werkelijke Houtkoopers, op ZATURDAG, den 15den September 1849, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder W. HOUWING, te *Appingedam*, van nieuwe van verschillende Havens aangevoerde VUREN BALKEN, JUFFERS en ELLINGS, eene groote partij OOSTZEESCHE GREENEN BALKEN, waaronder eene Lading van *RIGA*; voorts GREENEN DEELEN, KOLDERS, STOLPEN, ENZ., benevens GEZAAGDE **HOUTWAREN.**

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

BOELDAG VAN BLOEMBOLLEN,

op ZATURDAG, den 15den September 1849, des avonds te 5 uur, ten Huize van WISSEMANN, te *Winschoten*, bestaande in DUBBELE en ENKELE **HYACINTHEN, CROCUSSEN, GLADIOLUSSEN, TULPEN, RANUNKELS, DUC VAN THOL, TROSNARCISSEN, ENZ., ENZ.**

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

PUBLIEKE VERKOOPING
te Zaandam,

op DINGSDAG, den 18den September 1849, in het Logement *DEN OTTER*, des middags te één uur, van eene exquise partij **GEZAAGDE HOUTWAREN,** bestaande in circa 450 BLOKKEN WAGENSCHOT, PIJPHOUT, VATHOUT en HALF-VATHOUT, alles breeder omschreven in de Notitiën, welke te bekomen zijn bij den Makelaar MELCHIOR, te *Veltrup* aldaar.

Door verandering van Affaire

UIT DE HAND TE KOOP, tegen November: eene beklante **BROODBAKKERIJ.** Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

TE HUUR,

op primo NOVEMBER of vroeger: eene nieuw vertimmerde, tot velerhande Affaires geschikte **BEHUIZING,** staande buiten het Kleine Poortje bij *Groningen*. Te bevragen bij D. BOLT, buiten de Steentilpoort.

TE HUUR:

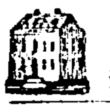

Eene roijale **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, in de Poelestraat, bij J. N. POLAK, in den Manufaktuurwinkel.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD:

Een in besten staat zijnde ruime **STAL** met **KOETSHUIS.** Adres bij den DRUKKER DEZER.

J. H. VAN DE WEIJER,
Steendrukker, Kunst- en Muzijkhandelaar,
Oude Ebbingestraat,

heeft ontvangen: eene partij SPEELKAARTEN, à 6 Cts. het Spel, volle Spellen van 52 stuks met DONKERE KLEUREN er achter 10 Cts. en hooger; SCHRIJFPAPIER per Riem *f* 2,50, extra zwaar *f* 3,25 en *f* 3,60 tot *f* 8,50, per Boek van 12½ tot 40 Cts.; POSTPAPIER, per Riem van *f* 2,50 tot *f* 6,00, per Katern van 5 tot 15 Cts. CHITSPAPIER, per Boek 25 Cts.; ROOD LAK, per Pond van 20 Pijpen van 50 Cts. tot *f* 4,00, enkele Pijpen van 5 tot 25 Cts.; GEKLEURDE OUWELS, per Pond *f* 1,50; POTLOODEN, per Dozijn 10 Cts.; GEWONE PENNEN BOUTJES, de 100 stuks 50 Cts., per Bos 15 Cts. en hooger; STALEN PENNEN, per Gros van 30 Cts. tot *f* 3,00, per Dozijn van 5 tot 35 Cts.; GEKLEURDE FRENTENBOEKJES 5 Cts; GEKLEURDE PRENTEN, per Boek 17 Cts.; GRIFFELS, per 100 Stuks 10 Cts., CONTÉ TEEKENKRIJT 3 Cts.; zwaar KLEIN MEDIAAN TEEKENPAPIER 3 Cts. het Vel en hooger; ZWARTE INKT, de Flesch 25 Cts.; **ATLAS DER NEDERLANDEN** in 13 Kaarten, met Titel, *f* 1,00; REUKZEEP 10 Cts., EAU DE COLOGNE, per Wijnflesch *f* 1,00; is verder ruim gesorteerd in **SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTEN, PARFUMERIEN, ENZ.**

G. A. Weinberg,
in de Stoeldraaijerstraat,

heeft de eer te berigten, dat bij hem weder ontvangen is eene partij diverse **STOFFEN**, allen naar den laatsten smaak, en geschikt voor het Saizoen, verder zeer fraaije GEBORDUURDE MANCHETTEN, DAMES KRAAGJES, en allerhande WITTE GOEDEREN en DOEKEN, ZWARTE en GEKLEURDE ZIJDE, MERINOSSEN, BAAIJEN, FLANELLEN en meer andere ARTIKELEN. — Zijne bijzonder goedkoope prijzen zijn reeds zoo bekend, dat hij het overbodig oordeelt, hier verder iets over te zeggen. — Verzoekt vriendelijk gunst en rekommandatie.

N.B. 's MAANDAGS **LAPPENDAG.**

Vernomen hebbende, dat in de Stad wordt uitgestrooid, dat de ondergeteekende zijne Affaire zou kwiteren, zoo dient deze om te berigten, dat mijn **WINKEL** aan de VISCHMARKT bij voortduring blijft continueren, en dat mijn WINKEL en MAGAZIJN bijzonder goed voorzien is van alles, wat in een' soliden **MANUFAKTUURWINKEL** wordt gevraagd, waarin ik mij vriendelijk blijf aanbevelen.

Het Huis, dat ik per Advertentie in de Groninger Courant van den 7den Aug. te huur heb aangeboden, is in de Heerestraat, op den hoek van het Groote Koude Gat, thans door den Heer BECKEL ZANINO bewoond; het zelve is reeds verhuurd geweest, doch wordt door Sterfgeval van een der Huurders thans op nieuw **TE HUUR** aangeboden, om op den 1sten November te aanvaarden. Te bevragen bij

P. GRANDIDIER,
aan de Vischmarkt.

N.B. Bij denzelven kan nog geplaatst worden eene **WINKELDOCHTER**, eenigzins met het VAK bekend, en een **JONGELING**, van fatsoenlijke Familie, ongeveer 16 jaren oud, om in den WINKEL te worden opgeleid.

M. CRONE,

in de Stoeldraaijerstraat, te *Groningen*, heeft onderscheidene soorten van krimpvrije **WOLLEN GARENS** ontvangen, zoo geschikt voor alle soorten van **ONDERKLEEDING**, zoo als vroeger bij hare Moeder, de Wedw. PH. H. CRONE, ook verkrijgbaar waren. Zij verzoekt door deze ten vriendelijkste de gunst van het geëerde Publiek.

LET WEL!

Bij den Vleeschhouwer **I. L. SCHAAP**, in de Oude Ebbingestraat, zal op heden worden geslagt: een extra puik vet, blank **ZOETEMELKS KALF**, zonder weerga.

Een **GRUTTERSKNECHT**, zijn Werk grondig verstaande en van goed gedrag, kan dadelijk geplaatst worden bij de Wedw. THOLEMA, te *Wildervank*.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL

tot de *Groninger Courant van den* 11*den September* 1849, *no.* 73.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

„2). De dagelijksche leiding en uitvoering der zaken kan aan een talrijk collegie niet worden opgedragen, daardoor niet worden uitgeoefend.

„In deze wet is die belangrijke bemoeijing niet aan den burgemeester alleen toevertrouwd, maar daartoe is een collegie geroepen, waarin aan den burgemeester en naast hem aan eenige leden uit den raad, onder den naam van wethouderen gekozen, eene plaats is toegekend.

„De burgemeester is uitsluitend belast met de uitvoering van al hetgeen door de uitvoerende magt wordt voorgeschreven. Het collegie van burgemeester en wethouderen daarentegen is geroepen, om gevolg en uitvoering te geven aan alle besluiten van den raad. In dat collegie hebben de leden uit den raad steeds de meerderheid, de burgemeester in den regel, en zoolang maar mogelijk, slechts ééne stem.

„3). Doorgaande, maar meer bijzonder in het VIde hoofdstuk, zijn al zoodanige bepalingen gemaakt, die gevorderd worden door art. 141 der Grondwet en bestemd zijn om die verhouding tusschen de Gedeputeerde Staten en de gemeentebesturen vast te stellen, die bij het aangehaalde artikel der Grondwet wordt gevorderd."

Bij het nu voorgedragen ontwerp wordt voor *alle* gemeentebesturen de naam van *gemeente-raad* aangenomen, en bepaald, dat de dagelijksche leiding en uitvoering der zaken wordt uitgeoefend door een collegie van *burgemeester* en *wethouders*. — Vermits voortaan het onderscheid tusschen steden en gemeenten zal wegvallen, wordt de benoeming van *alle* wethouders aan den Koning opgedragen.

In de gemeenten van eene bevolking van 20,000 zielen of daar beneden zijn *twee*; van 20,000 tot 50,000 *drie*, en van 50,000 of meer zielen *vier* wethouders. — De gemeenteraad, de burgemeester (wanneer hij raadslid is) en de wethouders daaronder begrepen, bestaat uit 9 leden in gemeenten van 1000 tot onder de 5000 zielen; 11 in gemeenten van 5000 tot 10,000; 13 van 10,000 tot 15,000; 15, van 15,000 tot 20,000; 17, van 20,000 tot 25,000; 19, van 25,000 tot 30,000; 21, van 30,000 tot 35,000; 23, van 35,000 tot 40,000; 25, van 40,000 tot 50,000; 27, van 50,000 tot 60,000; 29, van 60,000 tot 70,000; 31, van 70,000 tot 80,000; 33, van 80,000 tot 90,000; 35, van 90,000 tot 100,000; 40, in gemeenten van 100,000 en meer zielen.

Voor de uitoefening van het kiesregt ter benoeming van de raadsleden, moet men 1) Nederlander zijn, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten; 2) zijn 23ste jaar vervuld hebben; 3) in 's Rijks directe belastingen, de opcenten voor het Rijk daaronder begrepen, uit eigen hoofde betalen de som vermeld in de bij deze wet gevoegde tabel, 4) in de gemeente zijne woonplaats hebben, en ten minste gedurende het laatste jaar gehad hebben. — De bij de bedoelde tabel bepaalde census is als volgt: in *Zuid-Holland*: voor 's Gravenhage *f* 47, Rotterdam *f* 50, Schiedam *f* 32, Dordrecht *f* 30, Delft *f* 25; Gorinchem *f* 23, Leiden *f* 20, Woerden *f* 17, in de overige gemeenten *f* 16; — in *Noord-Holland*: Amsterdam *f* 56, Purmerend *f* 29, Alkmaar *f* 27, Haarlem *f* 25, Monnikkendam *f* 25, Edam *f* 24, Zaandam *f* 22, Weesp *f* 22, Medemblik *f* 21, in de overige gemeenten *f* 16; — in de prov. *Utrecht*: Utrecht *f* 27, in de overige gemeenten *f* 16; — in *Noord-Braband*: 's Hertogenbosch *f* 23, Eindhoven *f* 21, Bergen-op-Zoom *f* 19, Breda *f* 18, in de overige gemeenten *f* 12; — in *Gelderland*: Arnhem *f* 28, Zutphen *f* 21, Tiel *f* 20, Bommel *f* 20, Nijmegen *f* 18, Doesburg *f* 18, Wageningen *f* 17, in de overige gemeenten *f* 12, in *Zeeland*: Middelburg *f* 31, Goes *f* 25, Zierikzee *f* 24, in de overige gemeenten *f* 16; — in *Vriesland*: Leeuwarden *f* 28, Sneek *f* 24, Harlingen *f* 23, Bolsward *f* 21, in de overige gemeenten *f* 15; — in *Overijssel*: Zwolle *f* 23, Kampen *f* 22, Deventer *f* 21, in de overige gemeenten *f* 12; — in *Groningen*: Groningen *f* 24, in de overige gemeenten *f* 15; — *Drenthe*: Assen *f* 17, Meppel *f* 18, in de overige gemeenten *f* 10; — in het hertogdom *Limburg*: Maastricht *f* 17, Roermond *f* 14, Venlo *f* 13, in de overige gemeenten *f* 10.

's GRAVENHAGE, 7 September.

Bij besluit van den 4den September j.l., no. 66, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, goed te keuren en te agreëren de opklimming der kommandeuren in de Duitsche orde, Balye van Utrecht, welke, ten gevolge van het overlijden van graaf *W. van Quadt Wijkradt Isny*, kan plaats hebben, alsmede: — 1) van graaf *W. F. C. Bentinck*, tot kommandeur van Schoonhoven, en 2) van graaf *C. van der Recke Volmerstein*, tot eerste jonkheer.

— Van eene geloofwaardige zijde verneemt men, dat op heden door Z. M. de reorganisatie van het leger is goedgekeurd; deze zou meer bepaaldelijk plaats hebben met betrekking tot de kavallerie; de thans bestaande 4 regementen zullen geformeerd worden tot 2 regementen zware en 2 regementen ligte dragonders, waardoor het wapen der lanciers zal komen te vervallen; ten opzigte der infanterie zal er slechts eene verandering van indeeling plaats hebben.

— In de zitting van den Hoogen Raad van heden heeft de advokaat-generaal *Gregory* conclusiën genomen in de bekende zaak van *Henri de Bourbon*, contra den Staat der Nederlanden, en geconcludeerd tot *adjudicatie* van den eisch. — De advokaat-generaal heeft, als slotsom zijner overtuiging, kenbaar gemaakt, „dat de gegrondheid der vordering aan geenen redelijken twijfel kan onderhevig zijn, — dat niet de beginselen van het burgerlijk regt, maar van het staatsregt op de onderwerpelijke zaak van toepassing zijn." — De uitspraak is bepaald op den 5den October aanstaande.

— Men meent uit eene goede hand te weten, dat Z. Exc. de minister van marine *Rijk*, benevens de secretaris-generaal *Quarles van Ufford*, stellig met den 15den September zullen aftreden, en zulks niettegenstaande alle daartoe van hooger hand aangewende pogingen. Van de vermoedelijke opvolgers van beide genoemde heeren, schijnt nog niets met zekerheid bepaald te zijn. (*Amst. Cour.*)

— Men verneemt, dat de heer *Goldsmid*, directeur der fabrijk alhier, het plan gevormd heeft, om Parijs en Londen door eene electrieke telegraaf aan elkander te verbinden. Die telegraaf moet onder zee doorloopen. Bereids heeft de ondernemer, zoo van de Fransche Republiek als van de Engelsche Regering, de vereischte concessie tot die onderneming verkregen. — Reeds hebben de voornaamste redacteuren van de te Parijs en te Londen uitkomende dagbladen met den ondernemer overeenkomsten getroffen, om van dit spoedigende middel van gemeenschap gebruik te maken en de tijdingen van Parijs naar Londen en omgekeerd, binnen zeer korten tijd van twee uren in druk aan het publiek te kunnen mededeelen. De draad zal in eene buis, van *Caoutchouc* of *Gutta Percha* vervaardigd, (na een paar malen met eene andere zelfstandigheid omwoeld te zijn) gelegd worden, ten einde die voor vocht te bewaren.

— Van den 8sten. Z. M. heeft tot ridder der militaire willemsorde 3de kl. benoemd den grootvorst *Constantijn van Rusland*, die onlangs aan de krijgsgebeurtenissen in Hongarijë heeft deelgenomen.

— Heden namiddag zal Z. K. H. Prins *Frederik* te Scheveningen een groot diner aan Z. K. H. den Kroonprins van Zweden en Noorwegen geven, waartoe zijn uitgenoodigd HH. MM. de Koning en Koningin en Z. K. H. Prins *Hendrik*.

— Alhier is aangekomen de kommandant der koninklijke marine van Zweden en Noorwegen, graaf *Ujelm*.

— Van den 9den. De *Staats-Courant* bevat het programma van de opening van de vergadering der Staten Generaal, op maandag, den 17den September e.k. Het is gelijk aan dat der vorige jaren, met uitzondering echter, dat Z. M. zich niet, gelijk wijlen Z. M. Koning *Willem II* te paard, maar in eene koets met acht paarden bespannen naar de vergadering begeeft.

— Z. M. heeft mr. *J. Rau van Gameren*, vice-president van het hof van Gelderland, benoemd tot *Kommandeur der orde* van de Eikenkroon.

AMSTERDAM, 7 September.

Aan de heeren *J. A. Pols* en *N. Ochse*, te Amsterdam, is vergunning verleend tot het oprigten eener Nederl.-Californische Maatschappij, met het doel, om aan de landverhuizers overtogt, welvaart en middelen tot arbeid te verschaffen.

— In de algemeene vergadering van aandeelhouders in de Nederlandsche Rijn-spoorwegmaatschappij, van heden, onder voorzitting van den heer mr. *Faber v. Riemsdijk*, waren vertegenwoordigd 61752 aandeelen, uitbrengende 1762 stemmen, van welke alleen 1666, van Engelsche aandeelhouders, werden uitgebragt door den heer mr. *Donker Curtius*. Nadat de balans over het dienstjaar 1848—1849 door eene daartoe benoemde commissie was onderzocht en vastgesteld, had in eene vorige vergadering door Engelsche aandeelhouders aanmerkingen dienaangaande gemaakt, en is verkondigd, overeenkomstig bepaalde instructiën, dat deze balans niet zoude worden goedgekeurd, dan onder voorwaarde eener wijziginng van de statuten.

Het hoofdbestuur heeft gemeend, zich geenszins aan deze voorwaarde te mogen onderwerpen, vermits de bedoelde goedkeuring nimmer behoorde te zijn het onderwerp eener onderhandeling, maar het gevolg van een behoorlijk onderzoek.

Daarop heeft in Engeland eene (volgens het hoofdbestuur, onwettige) vergadering van aandeelhouders plaats gehad, waarin voornamelijk drie grieven tegen het hoofdbestuur zijn opgeworpen, als: 1) dat het zoude hebben geweigerd, om de balans aan een onderzoek te onderwerpen; — 2) dat eene verkeerde berekening van *f* 32000 zoude zijn *ontdekt*, — en 3) dat het hoofdbestuur zich tegen elke wijziging der statuten zoude hebben verklaard.

Het hoofdbestuur ontkent een en ander. Het verklaart, dat het zich geenszins verzet tegen eene wijziging, maar wel tegen eene zoodanige, als bij welke de grondslagen der maatschappij zouden worden omvergeworpen, en de regten en belangen der aandeelhouders benadeeld. Dergelijke wijzigingen waren door den raadsman der engelsche aandeelhouders ontworpen, en door twee regtsgeleerden goedgekeurd, terwijl het gevoelen van het hoofdbestuur in dezen door het advies van vier regtsgeleerden, die het vraagpunt almede hebben onderzocht, is gerugsteund.

Het gevoelen van den eerstgenoemden, den heer mr. *B. Donker Curtius*, in overeenstemming met dat der heeren mr. *Walraven* en *Mees*, houdt in, dat de Maatschappij geen regt tegenover de Regering kan doen gelden, wegens de bij de concessie bedongene aansluiting met Pruissen. Het gevoelen van het hoofdbestuur, in overeenstemming met dat der heeren mr. *Schooneveld*, *Veder*, *v. Rosenthal Broers*, houdt in, dat, na al het gebeurde en de gehoudene briefwisseling met de Regering, er allezins termen bestaan, om tegen den Staat eene vordering, ter ontbinding der overeenkomst, met schadevergoeding, in te stellen.

Bij het lezen der notulen is al dadelijk eene wijziging, op het verlangen van den heer *Donker Curtius*, in dezelve gemaakt, ofschoon de meeste aanwezigen vermeenden, dat zij naar behooren waren opgesteld. Deze wijziging houdt in, dat de genoemde heer *Donker* in de vorige bijeenkomst heeft verklaard: „dat, als het hoofdbestuur de verantwoordelijkheid eener wijziging, die schier eenparig door de deelhebbers werd verlangd, niet meende te kunnen op zich nemen, het, als zijne magt ontleenende van de vergadering zelve, behoorde af te treden."

Nadat de heer *Zillesen* zeer ernstig had geprotesteerd tegen logenachtige en lasterlijke geruchten, welke ten aanzien van het hoofdbestuur, waarvan hij lid is, waren verbreid, heeft de commissie, in Junij ll. benoemd, verslag uitgebragt, inhoudende:

1) dat de balans niet kan worden goedgekeurd, dan na door eene commissie te zijn onderzocht, die tot dat einde toegang zal hebben tot al de boeken en bescheiden;

2) dat de door het algemeen bestuur in October 1848 ontworpen wijziging der statuten zal worden afgestemd, en

3) dat er noodzakelijkheid bestaat voor eene wijziging der statuten, vooral met betrekking tot het bestuur en deszelfs houding tegenover de deelhebbers, en dat eene commissie zal worden benoemd, om daartoe eene voordragt te doen.

Tevens is gebleken, dat de voorzitter zoowel als de heer *Donker Curtius*, door het hoofdbestuur geregtelijk zijn gesommeerd, om de balans, na een naauwkeurig onderzoek der boeken en bescheiden, te doen goedkeuren; — met voorbehoud van zijne regten en actien als volgens de wet.

Daarop is de verdere beraadslaging verdaagd tot morgen.

Uit de balans, wegens de exploitatie van den Rijnspoorweg gedurende het dienstjaar 1848—1849, blijkt, dat is ontvangen een bedrag van *f* 579,337,55, en dat is uitgegeven aan renten *f* 405,000, en aan kosten van exploitatie (die van het hoofdbestuur ad *f* 6506 daaronder gerekend) *f* 303,821,99; — te zamen *f* 708,821,99, hetwelk een tekort oplevert van *f* 129,484,44, terwijl het tekort van de vorige jaren op *f* 280,780,88 wordt gesteld; te zamen *f* 410,265,32.

LEEUWARDEN, 7 September.

Maandag l.l. had aan de Oude Schouw onder Akkrum eene vergadering van stelselmatige liberalen in deze provincie, welke zich in afzonderlijke vereenigingen hebben verbonden, en onderling weder hebben aaneengesloten onder de zinspreuk: *Eendragt maakt magt*. Deze vergadering had ten doel de kennismaking der verschillende leden van de in deze provincie gevestigde politieke vereenigingen van stelselmatige liberalen, en was dus geheel aan de vriendschap toegewijd, die sterkste van alle banden, welke het zoo noodig is in tijden als de onze tusschen alle vrienden van vrijheid, orde en regt vast te snoeren. Dat doel is op dien dag tusschen vijftig aanwezigen volkomen bereikt.

ASSEN, 6 September.

De eergisteren gehoudene jaarmarkt te Norg, een dag van vreugde en uitspanning voor anderen, was noodlottig voor den landman *Harm Lambers* uit Zeijen, gem. Vries. Hij had eene koe verkocht, en „begaf zich met den kooper in eene herberg, om den koopprijs te ontvangen; op het oogenblik echter, dat hij het reeds getelde geld tot zich wilde nemen, stortte hij, door eene beroerte getroffen, op den grond neder, om niet weder op te staan." (*Dr. Ct.*; — *Amst. Ct.*)

— Eergisteren avond is in eene sloot bij den Roderwolderschen dijk, gemeente Roden, verdronken gevonden een man, te huis behoorende in de gemeente Hoogkerk, die gekomen was van de markt te Norg, geleidende vier paarden; zijnde des avonds tusschen 7 en 8 uur Roderwolde gepasseerd, goed nuchter. Iemand van den anderen kant langs gemelden dijk komende, vond de paarden en nam dezelve mede naar Roderwolde; hier werden dezelve herkend, en begon men dadelijk te vreezen, dat den geleider een ongeluk overgekomen was. Men ging aan het zoeken en vond al spoedig bij het maanlicht den man in het water liggen. Geene teekenen van leven waren meer aan denzelven te bespeuren. Het schijnt, dat de paarden den geleider zijn meester geworden, en dat hij, na eenigen tijd met dezelve geworsteld te hebben, op den grond is geraakt, en door een' trap van een der paarden op zijne regterwang, (waarop eene zware wonde duidelijk de beide nokken van een hoefijzer aantoonde, bedwelmd geworden, en zoo in het water is nedergezonken. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 10 September.

Afgeloopen Zaturdag heeft te Oosterwijtwert de aangekondigde harddraverij plaats gehad. — De prijs, bestaande in een fraai zilveren tabakskomfoor, werd behaald door het zwarte langst. merriepaard de *Vlugge* genoemd, toebehoorende aan T. J. RITZEMA van Garsthuizen; terwijl de premie, zijnde twee zilveren suikerstrooijers, behaald werd door het bruine langst. merriepaard van H. POLMAN, insgelijks te Garsthuizen woonachtig. Zeven paarden namen aan dezen wedstrijd deel, en is dit volksfeest tot aller genoegen in de beste orde afgeloopen.

— Den 8sten September werd, onder begunstiging van fraai weder, te Borgweer eene harddraverij gehouden bij den kastelein H. E. BLAAUW. Niet minder dan 14 moedige paarden spanden hunne krachten in, om de uitgeloofde prijzen, zijnde eene fraaije zilveren tabaksdoos en dito suikerstrooijer, te behalen; hetwelk eindelijk gelukte aan het paard van P. J. TOXOPEUS, van Nieuwenhuis, bereden door P. G. TOXOPEUS; — terwijl aan dat van J. P. KUGEL, van Lalleweer, door A. H. KUGEL bereden, de premie ten deel viel.

Verscheidene der mededingende paarden toonden goeden aanleg te bezitten en gaven hoop, om na verdere opleiding, weldra zich met meer geoefende harddravers te kunnen meten.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

HOOGEZAND, 9 September.

In den nacht van Woensdag op Donderdag l.l. had er een treurig ongeluk plaats aan de fabrijk van den heer W. A. SCHOLTEN, alhier. Laatstgenoemde benevens een zijner knechts bevonden zich in de nabijheid van eenen stoomketel, juist toen deze sprong. Het kokende water verspreidde zich met eene verschrikkelijke kracht, alsmede de om den ketel gemetselde steenen, waarvan eenigen het dak uitgeworpen werden. De eigenaar kwam er, alhoewel vooral aan zijne handen deerlijk gebrand en eenige ligtere brandwonden aan het hoofd, zonder verdere ongelukken af; maar de arme knecht werd zoodanig door den kokenden stroom overdekt, dat hij na eenige uren verpleging den geest gaf.

Het *Zondagsblad* bevat de volgende berigten:

„Met den eersten dezer maand zijn de stalbedienden van wijlen Z. M. WILLEM II in dienst van Koning WILLEM III overgegaan, uitgezonderd zeven, die bedankten, aangezien men hun minder inkomen wilde geven. De commissie ter liquidatie zal hierin moeten beslissen, aangezien in den uitersten wil van Koning WILLEM I vermeld is, dat gemelde bedienden niet uit 's Konings dienst mogen ontslagen worden."

— „Onze negenjarige Kroonprins WILLEM is, vooral op verlangen zijner moeder, toevertrouwd aan de lessen van den heer P. C. L. J. MARGADANT, huisonderwijzer in de vakken van lager onderwijs en in de Nederduitsche en Fransche talen, en wonende in de eerste Wagenstraat in de residentie. Elken morgen wordt de Kroonprins door een lakkei derwaarts gebragt."

— „De Kroonprins van Zweden legt dagelijks bezoeken af aan het paleis van Prins FREDERIK. Hovelingen of wél onderrigte personen bewaren echter een diep stilzwijgen aangaande de geruchten, die men hoort van eene huwelijksverbindtenis van dezen Kroonprins met prinses LOUISE, dochter van Prins FREDERIK. De Kroonprins is een slank, rijzig, vlug en wél gevormd jongman, bijzonder beleefd en galant, en meer gelijkende op een levendigen Italiaan of Franschman dan op een' Noorman."

De commissie voor het Hooger-onderwijs hare werkzaamheden geëindigd hebbende, heeft een wetsontwerp en eene memorie van toelichting ingediend. Met eene groote meerderheid heeft de commissie aangedrongen op het behoud der drie Hoogescholen, met eene aanzienlijke vermeerdering van het getal Professoren, en wel aan ééne der Hoogescholen *bijzonderlijk*. (*Utr. Ct.*)

Mr. D. J. VAN LENNEP zal eerlang zijn vijftigjarig jubilé als hoogleeraar aan het Athenaeum te Amsterdam vieren.

Men verneemt, dat het pand van den heer VAN PUTTEN, Wijnhaven, te Rotterdam, is aangekocht tot het bouwen eener kerk van de orde der Jezuïten, welke thans reeds in een nabij gelegen pand godsdienstoefeningen houdt. (*Amst. Ct.*)

De afloop der nu gehoudene koffijveiling der Ned. Handelmaatschappij is zeer gunstig geweest. Als de 19,000 balen — nog te Middelburg te veilen — in de verhouding tot de besteedde prijzen te Rotterdam en te Amsterdam werden verkocht, dan heeft de veiling, globaal berekend, 1½ millioen gulden meer opgebragt, dan men eene maand te voren taxeerde; ruim 3 millioen gulden meer dan naar de taxatie van de voorjaars-veiling, en ruim 4½ millioen gulden meer dan naar die van September 1848. (*Amst. Ct.*)

Van 1819 tot en met 1843 is te Utrecht aan *gouden munt* geslagen voor een kapitaal van *f* 76,093,365; — van 1819 tot 1829 te Brussel, voor een kapitaal van *f* 96,490,590, te zamen *f* 172,583,955. — Na de wet van Nov. 1847 zijn te Utrecht geslagen 14,363 gouden ducaten; 95 dubbele Willems; 101 Willems en 84 halve Willems. Het geheele nominale bedrag der tot Augustus 1849 vernietigde oude zilveren speciën bedraagt *f* 83,907,503; — waaronder voor ruim 28 millioen aan zeeuwsche rijksdaalders, voor ruim 37½ millioen aan guldens, daalders en drieguldens, — en niet meer dan voor ruim 5 millioen aan zesthalven.

Het Hoofd-bestuur van de Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van sterken drank heeft de afdeelingen der vereeniging uitgenoodigd tot het inzenden van opgaven voor eene statistiek, om de verhouding van de Cholera tot de afschaffing te leeren kennen. — Uit Leeuwarden meldt men daartoe, dat geen lid van die afdeeling aldaar (die uit 70 leden bestaat), het slagtoffer dier ziekte geworden is.

Uit eene naauwkeurige statistieke mededeeling blijkt, dat hetgeen een gewoon soldaat jaarlijks aan den Staat kost, voor de verschillende landen aldus kan worden vastgesteld: In Pruissen ongeveer *f* 12, Rusland *f* 136, Oostenrijk *f* 160, Frankrijk *f* 226, Engeland *f* 340, Noord-Amerika *f* 368.

Volgens het dezer dagen bekend gemaakte overzigt van den staat des Pruissischen legers, bestaat het uit 144 bataljons infanterie en 152 eskadrons kavallerie; benevens 9 brigades artillerie, het korps ingenieurs, den generalen staf, enz. De landweer vormt de reserve; zij bestaat uit 116 bat. inf. en 116 eskadrons kavallerie. De generale staf des legers bestaat uit een' maarschalk (de hertog *van Wellington*), 11 generaals, 11 luitenant-generaals, 53 generaals-majoor, 89 kolonels, 59 luitenant-kolonels en 549 majoors.

De heer DE BEMMER, bankier te Hamburg, die onlangs te Napels is overleden, waar hij stil leefde, heeft per testament uitgeloofd eene premie van 100,000 frs., aan den geneesheer, die een geneesmiddel voor de cholera zal uitvinden. De akademie van geneeskunde te Parijs is met de uitvoering van dit gedeelte van het testament des heeren BEMMER belast.

Te Antwerpen bevinden zich, volgens statistieke opgaven, *twaalf duizend* kinderen, die onderwijs behooren te ontvangen. Ruim *zes duizend* zijn uit de behoeftige klassen en hebben regt op gratis onderwijs van de stad, maar ongeveer *vier duizend* kunnen het niet genieten — bij gebrek aan scholen.

Een inwoner van Berlijn had eenigen tijd geleden in een dagblad eene advertentie gevonden, waarbij zekere *Kurz*, uit Polen geboortig, als universeel erfgenaam eener som van 80,000 daalders werd opgeroepen. Uit de gedurige herhaling dezer oproeping bleek het, dat zij steeds te vergeefs gedaan werd. Geruimen tijd later moest de Berlijner, in zijne ambtsbetrekking, een' voerman als getuige oproepen, die zich opgeeft *Kurz* te heeten en uit Polen geboortig te zijn. Op eenmaal herinnert hij zich de oproeping, en overtuigt zich dat de voor hem staande persoon de bedoelde is, zoodat, door deze toevallige omstandigheid, de regte erfgenaam, die zelf geen couranten scheen te lezen, gevonden was.

De verscheping van Groot-Brittanje bedroeg in 1848 3,817,112 tonnenlast, met eene bemanning van 229,275 zeelieden. Het kapitaal daartoe in werking wordt geschat op £ 38,171,120, behalve eene som van £ 15,983,607, gebezigd in onderscheidene bedrijven, aan de scheepvaart verbonden, dus te zamen ruim vier en vijftig millioen p. st. Deze zamenstelling en uitrusting gaf werk aan bijna tachtig duizend ambachtslieden, enz., en bijna elf millioen p. st. werden aan bouwen en herstel ten koste gelegd, waarvan bijna vijf millioen aan dagloonen betaald werden, terwijl de jaarlijksche bezoldiging van zeelieden, met de noodige levensbehoeften, £ 9,218,806 beliep. De geïnde vrachten bedroegen £ 28,628,299.

De waarnemers van de weersgesteldheid in Londen hebben opgemerkt, dat er sedert het jaar 1819 in de maand Augustus niet zoo weinig regen gevallen is als nu; in de geheele maand heeft het slechts 3 dagen geregend en zelfs nog niet eens een halve duim hoog. In de maand Augustus 1848 viel er vier en een halve duim water en regende het 29 dagen van de maand. — Het bedrag van de electriciteit in den atmospheer aanwezig, was de geheele maand zeer klein.

Dr. PELLIGREW, lid van het Londensche Instituut, heeft aan eene groote menigte toeschouwers eene Egyptische mummie vertoond. Volgens de aanwijzingen, die het papyrus en de hieroglyphen opleverden, was dit het ligchaam van een vijftienjarig meisje, gestorven in het tijdvak der achttiende dynastie van Thebe, dus 1576 — 1289 voor Christus.

Het ligchaam was goed bewaard, de haren en tanden in eenen zeer goeden staat. De ingewanden waren met een aromatiek poeder bedekt, dat eene lijmachtige hoedanigheid bezat.

Men schrijft uit Curaçao. „De heer VAN LANSBERGE, onze consul-generaal in Venezuela, die zich eenigen tijd van

Caracas had verwijderd en naar een naburig dorpje was gaan wonen, is eensklaps door het gouvernement van Venezuela beleefdelijk verzocht geworden, naar Caracas terug te keeren, ten einde de afgebrokene onderhandelingen te hervatten. Men schrijft deze plotselinge vriendelijkheid toe aan den invloed van de te Curaçao liggende oorlogsschepen. Intusschen betreurt men het zeer, dat ons gouvernement zijne agenten aldaar zonder instructiën laat, zoodat zij niet weten hoe te handelen, om de waardigheid van Nederland te handhaven. Frankrijk, Spanje en Engeland handelen anders." (*N. Rott. Ct.*)

Iets nopens de Duitsche orde.

De *Duitsche orde* — waarover boven sprake is — werd ten tijde der kruistogten in 1190 door FREDERIK, hertog van Swaben, en eenige andere vorsten ingesteld en in 1192 door Paus COELESTINUS III bevestigd, in navolging der orde van de Tempelieren en van St. Jan van Jerusalem. Het hoofdgesticht zou aldaar wezen en de roeping der ridders, om de kerk en 't Heilige Land tegen de ongeloovigen te beschermen. Sedert 1226 verkregen zij vele goederen in Pruissen en ook hier te land. Het bewind over de goederen in eene landstreek werd Commandury of Balye genoemd, van waar nog in de Heerensteeg te Leiden, bij de St. Pieterskerk, die in 1287, 160 jaren na hare inwijding, door graaf FLORIS V, aan de orde werd geschonken, eene zekere poort en dwarssteeg den naam van Commandury-poort en steeg dragen; terwijl de op verscheidene perceelen in dien omtrek gevestigd geweest zijnde, maar in onzen tijd afgekochte erfpachten ten behoeve der Duitsche orde, ten bewijze kunnen strekken, dat zij aldaar verscheidene bezittingen had.

Hun hoofdgebouw was te Utrecht, waar het nog bestaat, en waar de rentmeester woont. In 1580 werd de orde ten gevolge der hervorming onder het oppergezag der Staten gesteld. Zij bestond in 1640 uit een opper-commandeur en 10 commandeurs. Prins WILLEM II kocht de goederen van de Commandury te Dieren, voor *f* 147,000. De 9 andere Commanduryën zijn te Tiel, Maasland, Rheenen, Leiden en Katwijk, Schooten (prov. Friesland), Doesburg, Schelluinen (bij Gorkum), Middelburg en Schoonhoven.

Ieder commandeur heeft regt om op de vergadering der orde een exspectant, mits van goed bewezen adellijke geboorte, voor te stellen; die dan, althans nog in de vorige eeuw, daarvoor 100 ducaten aan de orde betaalde. Het gewone ordesteeken is een gouden kruis met witten rand geëmailleerd, aan een zwart lint. Behalve de commandeurs zijn er nog twee jonkers, die echter slechts eene kleine bepaalde som uit de inkomsten genieten.

Te Schoonhoven kreeg de orde in 1390 de kerk, die zij toen verkoos boven die van Gouda, uit welke kerken zij kiezen kon, en nog eenige goederen van graaf GUY DE BLOIS.

Voorts ging voor de orde, bij het ophouden der kruistogten in 1270, dus pas 80 jaren na hare geboorte, het hoofddoel verloren; doch daarna was zij nog nuttig ter beteugeling en bekeering van heidensche stammen in Oost-Pruissen. Sedert verbasterde zij door overmoed en heerschzucht, en bleef later alleen nog door de haar overgebleven goederen, de flaauwe schaduw van haar vorig aanwezen behouden, dat zij thans nog als middeleeuwsche herinnering nagenoeg in vergetelheid voortsleept. (*Leidsche Courant.*)

Landbouwscholen in België.

De overeenkomst tusschen den minister van binnenlandsche zaken in België en het stedelijk bestuur van Verviers, tot oprigting van eene landbouwschool in die stad, is door den Koning goedgekeurd. Het stedelijk bestuur zal, met hulp der Regering, eene landbouw-school verbinden aan de stedelijke industrieschool; de Regering zal het opperto ezigt hebben en alle de beambten aanstellen; een tuin van minstens een bunder zal aan de school verbonden worden.

Ook heeft het Belgische gouvernement eene overeenkomst getroffen met den heer SIVILLE, grondeigenaar, volgens welke hij te Bastogne, op zijne kosten en onder zijn toezigt, eene landbouwschool zal oprigten, en voor elken leerling jaarlijks 260 fr. toelage uit de schatkist ontvangt.

Tegenwoordige staat van het Tooneel in Parijs.

Bij den staatsraad der Fransche Republiek is een wets-ontwerp op de schouwburgen aanhangig, betwelk aan dezelve geheele vrijheid verleent, en door den staatsraad wel zal worden afgekeurd. Aan de schouwburgen is sedert de omwenteling inderdaad volle vrijheid gelaten, maar dit heeft hun achteruitgang niet kunnen beletten. — Gelijk op verscheiden tooneelen de Republiek gedurig wordt ten toon gesteld en belagchelijk gemaakt, wordt nu op een der kleinere een tooneelstuk gerepeteerd, waarin het militaire en geestelijke leven van Paus *Pius IX* wordt vertoond. Hierop heeft een ander der Parijsche tooneeldirectiën, om niet minder te zijn, aan de vervaardigers van tooneelstukken, naar men verzekert, een *leven van Christus* besteld. De schrijvers van naam willen niet meer voor het tooneel werken, omdat zij niet behoorlijk beloond worden, en zoo moet men wel zijne toevlugt nemen tot de mindere soort (of liever leveranciers, want zij laten ze veelal door anderen, althans gedeeltelijk, vervaardigen). (*Nederlander.*)

[Ook „*het Congres voor den vrede*" zal aldaar spoedig ten tooneele worden gevoerd, alsmede de „*Vertegenwoordigers, die vacantie houden.*"]

De Ontdekking van den heer Melsens.

De uitvinding van den heer MELSENS is in Frankrijk en België allerwege het onderwerp der gesprekken van hen, die met de suiker-industrie in betrekking staan.

De heer EMILE BAUDEMENT, schrijver van het blad *le Crédit*, laat zich aldus over deze aangelegenheid uit:

Waarin bestaat die uitvinding?

Het sap, dat de cilinders uit het suikerriet persen, de pap die de rasp van den beetwortel maakt, bevatten kristalliseerbare suiker, verbonden met eenige andere zelfstandigheden.

Zoodra dat sap of die pap in aanraking komt met de lucht, ontstaat er een inwendig bederf in, waarvan het uitwerksel is dat er zuren geboren worden, die een deel kristalliseerbare suiker veranderen in onkristalliseerbare suiker; die werking veroorzaakt dus een aanzienlijk verlies van suiker. Om dat bederf tegen te gaan en dat verlies te voorkomen, moet men de noodlottige werking der zuren tegengaan; daarin ligt de geheele moeijelijkheid van de suikerwinning.

Door de thans in gebruik zijnde handelwijzen neutraliseert men de zuren, die zich gevormd hebben tijdens de werking der cilinders of der rasp, en te dien einde vermengt men het sap of de pap met kalk, die de zuren verzadigt, en vervolgens onderwerpt men het vocht aan een hoogen graad van hitte, om de gisting te voorkomen door de uitdamping te bespoedigen. Kortom men tast de zuren aan als zij ontstaan zijn.

De heer MELSENS voorkomt het ontstaan der zuren; dienvolgens belet hij het ontstaan van de onkristalliseerde suiker, trekt al de kristalliseerbare suiker uit het suikerriet of den beetwortel, en maakt het gebruik der kalk overbodig.

Zijn middel is zeer eenvoudig; hij vermengt de pap met eene zekere hoeveelheid zwaveligzure kalk, zijnde 2 pCt. van het gewigt voor de beetwortelen en 1 pCt. voor het rietsap. Die zwaveligzure kalk wordt met de pap vermengd, zoodra deze van onder de rasp komt, ten einde haar aan den invloed der lucht te onttrekken.

Bij het tegenwoordige stelsel maakt het late gebruik der kalk het gebruik van beenzwart noodzakelijk, ten einde de kleuring die door de kalk veroorzaakt is, weg te nemen. De bewerking van den heer MELSENS heeft natuurlijk de afschaffing van het beenzwart ten gevolge. Vermits hij geen kalk gebruikt en de gasachtige bestanddeelen wegneemt, ontstaat er geene kleuring of gisting meer. Het vocht is reeds terstond zoo rijk als maar mogelijk is in kristalliseerbare en heldere suiker.

De verdere bewerking is hoogst eenvoudig. Na het vocht gedurende eenigen tijd op eene hitte van 100 graden gehouden te hebben, laat men het rusten om het te filtreren. Men verdikt het tot 30° van den areometer van BEAUMÉ, filtreert het op nieuw, en laat dan het vocht op eene eenigzins warme plaats aan zich zelve over. De geheele hoeveelheid vocht kristalliseert dan zonder overschot en zonder melasse.

De ontdekking van den heer MELSENS is dus wel zeer wezenlijk en nieuw. Na duizende proefnemingen op allerlei schaal, deelde hij aan verscheidene geleerden zijne ontdekking mede, die haar als zeer merkwaardig op zich zelve en als zeer gewigtig voor de suiker-industrie beschouwden. Reeds hadden verscheidene fabrikanten er hunne aandacht op gevestigd; een derzelve wilde hem 500,000 francs voor het geheim geven; eene der Spaansche koloniën bood hem 100,000 frs. voor ieder jaar dat hij in dezelve zou komen doorbrengen; zelfs moet een der gouvernementen hem 600,000 francs hebben aangeboden, zoo hij zich een jaar in eene van deszelfs bezittingen wilde ophouden, enz.

Kerknieuws.

Door Zijne Majesteit is goedgekeurd het beroep van een' predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Bloemendaal, onder de klassis van Haarlem, op *A. Dekkers*, predikant te Buren.

Ds. *N. Beets*, te Heemstede, de beroeping tot predikant bij de Nederduitsche Hervormde gemeente te Middelburg niet aangenomen hebbende, is door den breeden kerkeraad dier gemeente, ter vervulling der vacature, op het volgende twaalftal predikanten gestemd: DD. *ten Kate*, te Almkerk c. a.; *Niermeijer*, te 's Heer-Arendskerke c. a.; *van Andel Weijers*, te West-Zaandam; *Sickens Boelens*, te Nijmegen; *van den Ham*, th. dr. te Harderwijk; *Broedelet*, te Gouda; *van Haaften*, te Nijmegen; *Mensinga*, te Sijbekarspel; *Taats*, te Harderwijk; *Barger Jz.*, te Vreeland; *Vinke*, th. dr. te Beest, en *Gutteling*, te Scherpenisse.

MOLENAARSGRAAF (klassis *Dordrecht*). Tot herder en leeraar alhier is beroepen de weleerw. z. gel. heer *P. M. Losgert*, kand. bij het prov. kerkbestuur van Gelderland, die deze beroeping, onder inwachting der vereischte approbatiën, heeft aangenomen.

ST. JOHANNISGA c. a. (klass. *Heerenveen*), 2 Sept. Maakte onze leeraar, ds. *J. H. Seemerinck*, ons voor 14 dagen bekend, te Woudsend c. a. beroepen te zijn, heden gaf z. ew. kennis, dit beroep te hebben aangenomen.

BOXMEER (klass. *'s Hertogenbosch*), 3 Sept. Door den minister voor de zaken der Herv. Eeredienst enz. is aan den kerkeraad der Hervormde gemeente alhier eene nominatie van *tien* predikanten gezonden, met uitnoodiging om aan den minister op te geven, wien der genomineerden zij bij voorkeur tot hunnen leeraar zouden verlangen. Door den kerkeraad van Boxmeer en Sambeek is, in eene op heden gehouden vergadering, uit deze nominatie gekozen: de w. ew. z. gel. heer *J. L. A. Kremer*, *Az.*, predikant te Heeze en Leende. Van deze keuze is aan z. exc. den minister kennis gegeven, met verzoek genoemden ds. *J. L. A. Kremer*, *Az.*, aan Z. M., als collator van Boxmeer, ter benoeming te willen voordragen.

Ds. *Blaauw*, Hervormd predikant te Leeuwarden, heeft voor het beroep naar 's Gravenhage bedankt.

Men heeft zich over de geheimhouding bevreemd, die de Hervormde Synode zich omtrent de herziening der kerkelijke grondwet, nu even als in 1848, heeft opgelegd. Zij is inderdaad in de kerkelijke geschiedenis onzer dagen eenig; van *alle* kerkelijke vergaderingen buitenslands in den laatsten tijd gehouden, heeft alléén die der R. C. bisschoppen te Weenen hare handelingen geheim gehouden.

Wij weten geene voldoende reden voor die geheimhouding onzer Synode uit te denken; doch het is onze wensch, dat het later, b. v. uit de gedrukte Handelingen der Synode, blijke, dat zij de zaak beter heeft ingezien dan wij. (*Hervorming.*)

Choleraberigten.

GRONINGEN, 10 September. Van den 6den September tot heden middag zijn

aangetast	19	personen.
overleden	10	„
hersteld	20	„
Alzoo tot nu toe:		
aangetast	1431	„
overleden	684	„
hersteld	667	„
in behandeling	80	„

Daar ook nu weder enkele lijsten van geneesheeren schijnen te ontbreken, zoo blijkt, dat de ziekte, hoewel niet verergerende, echter nog bijna op hetzelfde cijfer blijft als bij de vorige opgaven.

De hoeveelheid zieken in het Cholera-ziekenhuis wordt van dag tot dag minder, daar er, bij het minder getal inkomende zieken, een grooter getal hetzelve genezen weder verlaat. Sedert onze laatste opgave van den 29sten Augustus zijn er in hetzelve opgenomen elf lijders, dertien hersteld, zeven overleden, zoodat in het geheel 192 zijn opgenomen, 97 overleden, 80 hersteld en nog 15 onder behandeling zijn.

Te EPPENHUIZEN, gemeente KANTENS, is den 7den dezer een persoon door de Cholera aangetast en dienzelfden dag overleden.

Te MARUM zijn in de laatste week weder drie personen aangetast, waarvan twee overleden en een geheel hersteld.

Sedert den 18den Augustus is te LEEK de Cholera niet anders waargenomen, dan bij een achtjarig kind, dat den 6den September bezweken is.

Den 3den September is te LOPPERSUM een persoon door de Cholera aangetast en daaraan overleden.

In de gemeente NIEUWE PEKELA zijn wederom 6 personen door een' ligten aanval van Cholera aangetast. Een persoon was aldaar den 9den dezer aan die ziekte bezweken.

Sedert den 1sten September is te UITHUIZEN een Cholerazieke bijgekomen, terwijl van de twee onder behandeling zijnde een overleden en een nog onder behandeling is.

ARNHEM. Van den 4den tot den 6den Sept. zijn bijgekomen 17 Cholera-lijders, overleden 12, hersteld 10, blijven in behandeling 28.

DORDRECHT. Van den 5den tot den 7den dezer zijn geene lijders in het Cholera-ziekenhuis opgenomen, doch een overleden. Totaal der opgenomenen 190, overledenen 114, herstelden 71; aldus nog onder behandeling 5.

MONTFOORT. Alhier woedt de Cholera nog hevig. Deze week zijn er tot Vrijdag l.l. op eene bevolking van 1800 inwoners, 42 aan gestorven.

SCHIEDAM. Van den 31sten Aug. tot den 6den Sept. zijn aangegeven als door de Cholera aangetast 26, overleden 15, hersteld 2 personen; blijven in behandeling 14 lijders.

— Uit MAURIK wordt van den 31sten Augustus jl. gemeld, dat aldaar op eene bevolking van ruim 3000 inwoners, sedert den 8sten Julij j.l. niemand is gestorven.

— Te GENEMUIDEN, waar de Cholera binnen eene maand 41 slagtoffers maakte, had die ziekte den 5den dezer zich sedert verscheiden dagen niet verder geopenbaard.

HAARLEM. Van den 31sten Augustus tot en met den 6den September zijn 29 personen door de Cholera aangetast, overleden 15. In het geheel van den 31sten Mei tot den 6den September aangetast 389, waarvan overleden 223, hersteld 119, bleven in behandeling 47.

'S HAGE en SCHEVENINGEN. Sedert het ontstaan der Cholera zijn aan die ziekte aldaar overleden:

Maanden.	's Hage	Scheveningen.
April.	2.	»
Mei	6.	»
Junij	124.	2.
Julij	123.	52.
Augustus	184.	375.

Gedurende de afgeloopene week heeft men te Scheveningen merkbaar meerdere bedrijvigheid en drukker bezoek waargenomen, waaruit ten duidelijkste blijkt, dat de geheerscht hebbende ziekte als geweken mag worden beschouwd. — Behalve de te Scheveningen gevestigde geneeskundigen, de heeren med. dr. *d'Aumerie*, *Bausch* en *Hoos*, die nacht en dag met onvermoeiden ijver rusteloos werkzaam zijn geweest, om aan de door de vreeselijke ziekte aangetast geweest zijnde lijders hulp en bijstand te verleenen, wordt ook met den meesten lof gesproken van den hospitaalmeester *Casper*, die geheel vrijwillig die betrekking op zich genomen heeft, en met ware menschlievendheid de behoeftige lijders heeft bijgestaan en daardoor van groot nut geweest is.

[In de maand Augustus zijn te 's Gravenhage 728 personen overleden en 204 kinderen geboren.]

SCHOKLAND. Reeds zijn 22 lijders aan de Cholera bezweken. De lijken worden in losse schelpen begraven, zoodat vooral bij warm weêr eene schadelijke uitwaseming de verspreiding zeer bevordert. (*Kamper Ct.*)

TIEL. De Cholera blijft in gelijke mate voortheerschen en sleept bij voortduring ettelijke slagtoffers ten grave.

KAMPEN. Van den 1sten tot den 4den September zijn door de Cholera aangetast 18, overleden 12, hersteld 8 en alzoo in behandeling gebleven 21.

KATWIJK AAN ZEE. Alhier zijn in de laatste dagen weer meer Cholera-gevallen voorgekomen.

ZWOLLE. De Cholera blijft nog al op dezelfde hoogte. Van den 25sten Julij tot en met den 6den September zijn er overleden 232, hersteld 171 en nog onder behandeling 40 personen. In het geheel dus aangetast 443 personen.

AMSTERDAM, 8 September. Volgens officiële opgaaf zijn van den 4den tot en met den 7den Sept. hier ter stede aangegeven 68, overleden 53 Cholera-lijders, zoodat van den 5den Junij tot en met den 7den Sept. in het geheel zijn aangegeven 2839, overleden 1847.

LEIDEN. Van den 4den tot den 8sten Sept. zijn aangegeven 4 Cholera-lijders, overl. 2, hersteld 12, blijvende in behandeling 63.

UTRECHT, 9 September. Van den 3den tot en met den 9den September zijn aanget. 144, herst. 65 en overl. 88; er blijven in behandeling 106.

[Bij den Burgerlijken stand te Utrecht zijn van den 2den tot den 9den Sept. 1849 ingeschreven: geborenen 30, overledenen 115.]

DEVENTER Den 29sten Augustus zijn in behandeling gebleven 6 Cholera-lijders; van den 30sten Aug. tot den 5den Sept nog aangetast 21, aldus 27; daarvan zijn overleden 14, hersteld 5, bleven in behandeling 8.

ASSEN, 6 September. Eergisteren is alhier een korporaal van de granadiers, in garnizoen liggende te 's Hage, en behoorende tot het geleide van een transport miliciëns van dat wapen, die in het genot van onbepaald verlof zullen worden gesteld, door de Cholera aangetast en overleden. Te vijf uur 's morgens ziek geworden, was hij te 5½ uur 's namiddags een lijk. Heden is hij met militaire eer begraven. (*Dr. Ct.; — Amst. Ct.*)

Aan het 3de gesticht te *Veenhuizen* zijn den 31sten Aug. en den 1sten Sept. bijgekomen 20 Cholera-lijders, herst. 3, overl. 9, in beh. 16. — Te *Hoogeveen* is van den 26sten Aug. tot den 2den Sept. weder een persoon aangetast en nog in behandeling. — Van den 2den tot den 6den dezer zijn te *Smilde* bijgekomen 6 Cholera-lijders, overl. 2, herst. 7, in beh. 9. De ziekte is gelukkig afnemend. — Voor een paar dagen is de vrouw van zekeren *A. Klaster*, tusschen Oldendiever en de vaart in de gemeente Diever, aan de Cholera bezweken; eergisteren is een kind van dien man gestorven, terwijl een derde kind nog ziek is.

LONDEN, 6 September. Het gisteren bekend gemaakte Cholera-berigt vermeldt voor Londen 788 nieuwe lijders en 232 overledenen, voor 't overige van Engeland en Schotland 445 nieuwe lijders en 458 overledenen. — De gemeenteraad van Londen is tegen morgen bijeengeroepen, om nieuwe maatregelen tegen de plaag te beramen.

[In de laatste week is de sterfte te Londen geklommen tot 2796, waaronder 1663 dooden aan de Cholera. In die week zijn dus bijna driemalen zoo veel menschen gestorven als gewoonlijk in dit jaargetijde. Aan de Cholera zijn nu te Londen reeds 9129 personen overleden.]

— In het departement CHER (Frankrijk) rigt de Cholera de vreesselijkste verwoestingen aan. Te NERONDES is een groot gedeelte der bevolking bezweken en de overgeblevenen namen haastig de vlugt. Zoo groot was de sterfte, dat zelfs de geëmploijeerden van den spoorweg behulpzaam moesten zijn bij het begraven der slagtoffers.

— Omstreeks 400 personen zijn in de laatste paar dagen te VENETIE aan de Cholera overleden.

(*Ingezonden.*)

De versteende Honig der Drentsche Courant.

Er is geen wetenschappelijke onzin te bedenken, of er zijn er, die ze uitspreken. Er is geene dwaasheid, of er zijn er, die ze navertellen. Dit laatste nu schaadt niet veel voor de reputatie van den naverteller, als hij zijn' zegsman er slechts uitdrukkelijk bij vermeldt, — zoo als bijna alle couranten gedaan hebben, die zoo schielijk mogelijk de ongehoorde ontdekking der *Drentsche Courant* nopens VERSTEENDEN HONIG, aan de lezende wereld hebben bekend gemaakt.

Maar verbeeldt u toch eens, er zoude bij Emmen, in Drenthe, een stuk *versteenden honig* gevonden zijn! Alsof er tijdens het ontstaan van de versteeningen, die in den Groninger Hondsrug, in Drenthe en in andere zoogenoemde *diluviale* vormingen gevonden worden, reeds honigbijen waren! 't Zoude ons niet erg verwonderen, te hooren antwoorden: „wèl, waarom niet? Men vindt toch b. v. ook insekten in barnsteen." Maar eenige duizende jaren vroeger of later mag men toch niet zoo maar voorbijzien, en de natuurkundige Anachronisme is toch waarlijk wat al te erg, om vóór de vorming der steenen en versteeningen van het *diluvium* reeds de nijvere bijen te doen honig vergâren op bloemen, die — wie weet, hoe vele duizende jaren later, eerst aanvingen te ontstaan en te bloeijen.

En wat mag wel de oorzaak zijn van die ongerijmde ontdekking der *Drentsche Courant*? Zij moet zeer eenvoudig deze wezen, dat er onder de versteeningen van het *diluvium* (de vloedvorming, de zand- en gerolde steenen-vorming) onderscheidene voorkomen, die inderdaad min of meer, of in allen gevalle wel zóó veel op honigraten gelijken, dat zij den geheel en al onkundigen kunnen verleiden tot de meening nu door de *Drentsche Courant* geuit. Men kan deze versteeningen hier ter stede genoeg onderzoeken; het zijn vooral die, welke bekend zijn te behooren tot het geslacht der *Calamopora's*, zoo als er dan ook onder anderen eene *Calamopora favosa* bestaat, welke naam aantoont, dat er tusschen *den vorm* van deze versteeningen en van eene honigraat eenige overeenkomst bestaat.

Uit een en ander blijkt, dat de „versteende honig" der *Drentsche Courant* in het dierenrijk behoort tot hetzelfde geslacht, als waartoe de zoogenoemde „donderappels" behooren in het plantenrijk. Men weet toch, dat deze laatste versteeningen niets anders zijn dan z.g. Zee-appels, *Echiniden*.

Ook blijkt er uit, dat men al zeer verkeert doet met te oordeelen over de zaken naar haren *uiterlijken vorm*, waar 't alleen op het wezen aankomt, wáárvan men blijkbaar dan nog geen 't minste begrip heeft. * *

(Dat bovendien nog wel de „*honig*" zoude versteend zijn, willen wij slechts nog even doen opmerken.)

NIEKERK (Westerkwartier), 28 Augustus.

Heden had alhier eene eenvoudige feestviering ter gedachtenis van het ontzet van Groningen in 1672 plaats, met zooveel hartelijkheid en onderlinge liefde, dat dezelve eene bijzondere melding allezins verdient.

Dezelve begon des morgens te 9 uur, door het houden eener openlijke les met de schoolkinderen in het ruime schoollokaal te dezer plaats, door de geachte onderwijzers van Niekerk. Alras had zich hier eene aanzienlijke schare, uit de geachtste ingezetenen dezer plaats, en eenige onderwijzers van naburige dorpen vereenigd. De leerlingen werden in eene opklimmende orde onderzocht in al de vakken van het lager onderwijs, waaruit bleek, dat zij niet slechts in het lezen, schrijven en rekenen aanzienlijke vorderingen hadden gemaakt, maar ook in geschied- en aardrijkskunde. — Bij het geheele onderzoek straalde eene aanhoudende zucht van de onderwijzers door, om het verstand en hart hunner leerlingen te beschaven en te verbeteren, en aldus aan hunne edele bestemming te voldoen, zoodat elk, wij zijn er vast van overtuigd, die deze publieke les bijwoonde, ten hoogste voldaan was over alles, wat hij gehoord en gezien had. Te half elf begaf zich de trein plegtstatig binnen het kerkgebouw, en zoodra de gemeente was zamengekomen, trad de onderwijzer G. A. OLTHOFF op, en sprak eene keurig bewerkte redevoering tot zijne toehoorders. — De spreker sprak met een warm gevoel en overredende kracht. Het hart sprak in deze rede, terwijl de kunst tevens in dezelve schoone bewijzen van haar beschaafd vend en treffend vermogen ten toon spreidde. — Na afloop dezer voor de hoorders zoo aangename en verblijdende toespraak, verhief zich het gezang der kinderen, met eene zuiverheid en bevallige zachtheid, die aller harten roerde. — Hierna deed de verdienstelijke jongeling J. A. VENEMA, custos te Ennumatil, eene korte, maar kernachtige toespraak. Hij rigtte in de eerste plaats het woord tot den jeugdigen onderwijzer van Niekerk, en drukte zijn gevoel van dankbaarheid voor 'tgeen hij gehoord en gezien had, op eene allezins bevallige en eenvoudige wijze uit. In de tweede plaats sprak hij een enkel woord tot de gemeente, waarin de spreker zijne toehoorders aanspoorde, om den onderwijzer in zijne moeitevolle betrekking te ondersteunen en om mede te werken tot opbouwing en instandhouding van het welzijn der gemeente. In de laatste plaats ontving de schooljeugd nog eene welgemeende en hartelijke raadgeving. — Nu begon op nieuw het gezang der kinderen. Zoodra de plegtigheid ten aanhoore van eene talrijke menigte, zoo uit de gemeente, als uit andere plaatsen, in de kerk was afgeloopen, werd de geheele schooljeugd, ten getale van 179, in het schoolgebouw eenvoudig onthaald. — Daarna deden zij onder geleide van den onderwijzer G. A. OLTHOFF, met uitdrukking eener stille en betamelijke vrolijkheid, eenen optogt door het dorp, welks bewoners allen, van de oudsten tot de jongsten, de geringsten tot de aanzienlijksten, in de feestvreugde van dezen dag, van Nederlandsche herinnering, hartelijk deelden.

Lang zal deze plegtigheid, die in de voorbeeldigste orde is afgeloopen, bij elken vriend van opvoeding en onderwijs in zegenend aandenken blijven.

Een ieder, dien het hart op de regte plaats zit, vertrok gewis met den wensch in het hart en op de lippen, dat de goede God den beminden, en voor eenige dagen nieuw beroepen schoolonderwijzer nog lang moge sparen tot nut en heil van Niekerks jeugd. — Hartelijk brengen wij ook door dezen onzen dank aan den ouden onderwijzer, die met dezelfde zorg het geluk der jeugd bevorderde, en door zijn verstandig en veeljarig schoolonderwijs vele kweekelingen vormde, welke thans de vruchten van een doelmatig onderwijs plukken.

Een toeschouwer van dit ware volksfeest.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.